

CRNA GORA
UPRAVA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA

**IZVJEŠTAJ O RADU I STANJU U OBLASTIMA IZ NADLEŽNOSTI UPRAVE
ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA ZA 2022.GODINU**

Podgorica, mart 2023.godine

SADRŽAJ:

REZIME.....	3
I UVOD.....	8
II REALIZACIJA CILJEVA IZ PROGRAMA RADA UPRAVE ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA ZA 2022. GODINU	8
III PREGLED MJERA I AKTIVNOSTI PREDUZETIH ZA IZVRŠAVANJE POSTAVLJENIH CILJEVA	9
III.1 Realizacija aktivnosti na unaprjeđenju funkcionisanja zatvorskog sistema:.....	9
III.1.1 Razvoj ljudskih resursa u UIKS-a-zapošljavanje i obuke.....	9
III.1.2. Tehnička bebjednost	12
III.1.3. Zdravstvena zaštita	13
III.1.4. Tretman, rad i zapošljavanja zatvorenika.....	16
III.1.5. Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja u UIKS-a	19
III. 2. Izvještaj o postupanju u upravnim stvarima za 2021. godinu	20
III. 3. Izvještaj o radu i stanju u oblastima iz nadležnosti UIKS-a za 2021.godinu.....	21
III. 4. Donošenje internih pravila i procedura.....	21
III.5. Izvještaj o realizaciji mjera sadržanih u Izvještaju Nacionalnog preventivnog mehanizma.....	22
broj:05-36/21-5 o obilasku Maloljetničkog zatvora, Poluotvorenog odjeljenja i “C”	22
odjeljenja Zatvora za duge kazne.....	22
III.7. Izvještaj o realizaciji mjera za 2022.godinu iz Izvještaja (CPT) povodom posjete Crnoj Gori u oktobru 2017.godine	25
IV IZVRŠAVANJE ZAKONA I DRUGIH PROPISA.....	25
V FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	26
VI OSTALE AKTIVNOSTI U OKVIRU DJELOKRUGA RADA UIKS-a ZA 2022.GODINU	28
VI 1. SMJEŠTAJNI KAPACITETI I POPUNJENOST KAPACITETA U 2022.GODINI	29
VI 2. BEZBJEDNOST	32
VI 3. SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA	34
VI 4. SARADNJA SA KANCELARIJOM ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA	35
VI 5. SARADNJA SA MEDIJIMA I NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA	36
VI 6. PLAN INTEGRITETA I KADROVSKI POSLOVI	37
VI 7. JAVNE NABAVKE.....	39
VII PRIJEDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE STANJA	40

REZIME

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu UIKS) je pripremila Izvještaj o radu za 2022. godinu, u skladu sa članom 74 Zakona o državnoj upravi („Sl.list CG“, br.78/18, 70/2021 52/2022) i članom 49 stav 2 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“, br.049/22, 052/22, 056/22, 082/22, 110/22 i 139/22).

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“, br.049/22, 052/22, 056/22, 082/22, 110/22 i 139/22), a saglasno članu 47 iste Ministarstvo pravde vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada i zakonitošću upravnih akata i drugih upravnih aktivnosti UIKS-a.

Poslove iz djelokruga rada Uprave na početku godine obavljalo je 515 izvršilaca i to: 513 na neodređeno vrijeme, 1 izvršilac na određeno u svojstvu pripravnika na period od 12 mjeseci i 1 izvršilac na određeno vrijeme u mandatu.

Na snazi je bio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija iz 2021.godine sa brojem sistematizovanih izvršilaca 661. Shodno važećem pravilniku, tokom 2022.godine, na osnovu zakonske procedure oglašavanja upražnjenih radnih mjesta, u radni odnos na neodređeno vrijeme u UIKS-a je primljeno 24 izvršioca.

Shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zavora, novčane kazne i mjera bezbjednosti koji je donijet krajem prethodne godine (“Sl.list CG” br.145/21) u dijelu prestanka radnog odnosa na lični zahtjev službenika, uz mogućnost ostvarivanja prava na penziju zaposlenih u UIKS-a pod povoljnijim uslovima, izuzetno od uslova propisanih zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, pravo na penziju pod propisanim uslovima moglo se ostvariti od 01.januara 2022. do 31.decembra 2022.godine.

Tokom godine broj izvršilaca je varirao, radni odnos je prestao za 53 izvršioca, od čega za 46 izvršilaca shodno zakonskoj odredbi za prestanak radnog odnosa radi ostvarivanja prava na penziju, da bi na kraju izvještajne godine broj izvršilaca iznosio 486. Ovaj broj izvršilaca nije dovoljan da bi se realizovali zadaci Uprave za izvršenje krivičnih sankcija iz nadležnosti izvršenja krivičnih sankcija, te planirani PPCG EU, Akcionim planom za Pregovaračko poglavlje 23 pravosuđe i temeljna prava, Strategijom za izvršenje krivičnih sankcija (2017-2021), preporukama Evropskog komiteta za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT), preporukama Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i NPM, kao i drugi poslovi koji su joj određeni u nadležnost.

U saradnji sa Ministarstvom pravde, UIKS je učestvovala u realizaciji Završnog izvještaja o implementaciji Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2017-2021 i AP za sprovođenje strategije, a nakon formiranja radne grupe preduzete su aktivnosti na izradi Nacrta Strategije za izvršenje krivičnih sankcija za period 2023-2026 i Akcionog plana za sprovođenje strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2024., te realizovala Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima za 2022. godinu.

Kod Uprave za izvršenje krivičnih sankcija je u 2022.godini, u radu bilo 1.287 upravnih predmeta (1.199 po službenoj dužnosti, 75 po zahtjevu stranke i 13 iz prethodne godine). Broj riješenih predmeta u izvještajnom periodu je bio 1.274, dok je 13 predmeta bilo u toku. Od ukupnog broja riješenih predmeta, u roku je riješeno 1.274 predmeta. U istom periodu izdato je 726 uvjerenja o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija.

Važan pokazatelj rada Uprave za izvršenje krivičnih sankcija za 2022. godinu je to što je i pored nedostatka kadrovskih kapaciteta, te uticaja pandemije COVID-19 koji je svakako ostavio negativan trag na zatvorski sistem u Crnoj Gori, u dijelu sprovođenja raznih aktivnosti, preduzela niz aktivnosti u cilju poboljšanja materijalnih uslova boravka lica lišenih slobode, unaprjeđenja zdravstvene zaštite licima lišenim slobode i programa resocijalizacije i rehabilitacije zatvorenika, poboljšanje uslova rada službenika i unaprjeđenje materijalno tehničkih uslova rada za iste.

Preduzete su i aktivnosti na poboljšanju uslova boravka lica lišenih slobode, pa je osim tekućeg održavanja i adaptacije prostorija (zamjene stolarije na objektima, zamjene sanitarija, klima uređaja), izvršena adaptacija 8 prostorija na prizemlju za smještaj pritvorenih lica u Istražnom zatvoru Podgorica (vodovodna, elektro instalacija, sanitarije, itd), potpuna adaptacija dvije prostorije za boravak pritvorenih lica, jedna na I spratu jedna na II spratu (zamjena pločica, sanitarija u toaletima,...itd), postavljene nadstrešnice i sprave za vježbanje na dva prostoru za izgrađena nova prostorija za posjete djece u Istražnom zatvoru, izvršena adaptacija hodnika u prizemlju Istražnog zatvora Podgorica, rekonstrukcija kancelarije za advokatske posjete, izrađene staze za šetnju u Zatvoru za kratke kazne, izrađene staze za šetnju u krugu Zatvora za duge kazne, izrađene su staze za šetnju u F paviljonu u Zatvoru za duge kazne, izrađena trim staza u krugu Zatvora za duge kazne, adaptacija kupatila u „A“ paviljonu - prizemlje lijevo i desno, izvršeno renoviranje zatvorske prodavnice, zamjena krovne konstrukcije u Zatvoru Bijelo Polje, izvršena zamjena sistema grijanja u Zatvoru za kratak kazne, adaptacija i opremanje ambulante u „F“ paviljonu ZDK i adaptacija ambulante u Istražnom zatvoru Podgorica.

U cilju realizacije strateških ciljeva predviđenih Akcionim planom za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2017-2021.godine, koji se odnose na „Izgradnju Specijalne zdravstvene ustanove, nove prijavnice, zatvora otvorenog tipa i multifunkcionalnog objekta“ u iznosu od 13.516.733 €, u izvještajnom periodu evaulaciona komisija je završila evaulaciju dostavljenih ponuda od strane ponuđača u okviru postupka javnih nabavki za Projekat „EU za poboljšanje pristupa pravdi i temeljna prava“, u okviru kojeg projekta jedan od LoT je i gradnja četiri objekta u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija (Specijalna zdravstvena ustanova, Prijavnica, Multifunkcionalni objekat i Otvoreni zatvor). Potpisan je Ugovor o javnoj nabavci između Uprave za kapitalne projekte i IGP „Fidija“ DOO Podgorica za izgradnju ovih objekata. Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma CG 14.12.2022.godine dalo je saglasnost za građenje objekata na lokalitetu u Spuzi kompleks UIKS-a navedenih objekata.

U odnosu na izgradnju novog zatvora za sjevernu regiju, podsjećanja radi, izrađena je tehnička dokumentacija u okviru projekta „Izgradnja zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u Mojkovcu“, a koji je finansiran iz granta Investicionog okvira Zapadnog Balkana (WBIF) u iznosu od 1.200.000,00 eura. Ovu tehničku pomoć realizovao je konzorcijum WBIF Infrastructure Project Facility 7 (IPF7), a period realizacije je novembar 2019 – novembar 2021. godine. Izgradnja Zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u Opštini Mojkovac će se finansirati sredstvima kredita Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB-a) u iznosu od 15.000.000,00 eura i grant sredstvima WBIF u iznosu od 1.200.000,00 eura (ukupno 16.200.000,00 eura).

Naime, Odlukom o zaduživanju Crne Gore za 2021. godinu predviđeno je da se Država Crna Gora zadužuje kod Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), za potrebe Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava za izgradnju kapitalnog objekta - Zatvor u Mojkovcu, u iznosu do 15.000.000,00 eura. Takođe, u izvještajnom periodu Rješenjem broj 01-288/8 od 1.10.2021. godine Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava je data saglasnost na idejno arhitektonsko rješenje. Prezentacija glavnog projekta 10.11.2021. godine. U izvještajnoj godini potpisan je Ugovor o javnoj nabavci između Uprave za kapitalne projekte i „ING INVEST“ DOO Danilovgrad za vršenje revizije glavnog projekta izgradnja zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u opštini Mojkovac, dana 17.10.2022. godine.

U skladu sa EU standardima urađene su operativne procedure za službenike obezbjeđenja i tretmana.

I ove godine stavljen je akcenat na obuke zatvorskog osoblja kao uslov za dalju reformu zatvorskog sistema i dostizanje standarda proklamovanih nacionalnim i međunarodnim dokumentima. U skladu sa ovim opredjeljenjem, Sektor za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika UIKS-a je podigao nivo aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi u ovoj kao i u prethodnoj godini Uprava za izvršenje krivičnih sankcija napravila značajan napredak u obučenosti i osposobljenosti zaposlenih u svim organizacionim jedinicama i službama. Obuke su realizovane u organizaciji UIKS-a, a u okviru Programa stručnog usavršavanja 2022-2023 zaposlenih u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija i u okviru Pravilnika o Programu stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika u UIKS-a, u saradnji sa Policijskom akademijom za obavljanje bezbjednosnih poslova, i u saradnji sa NVO Sektorom, međunarodnim organizacijama i drugim institucijama kao i u okviru projekta podržanog od strane Savjeta Evrope.

U 2022.godini, kroz postupak javnih nabavki izvršena je nabavka djelova službene uniforme službenika obezbjeđenja HTZ oprema, za osuđena lica i za službenike, nabavka softverski bezbjednosne opreme licenci za IP kamere (20), i preduzete aktivnosti na odražavanju sistema video nadzora. U potpunosti je integrisan video nadzor u Zatvorskoj prodavnici Zatvora za duge kazne, dio video nadzora zatvora u Bijelom Polju. Takođe, na mjestima gdje je bilo potrebe u organizacionim jedinicama dodate su nove IP kamere. Nastavljeno je na radu integracije video nadzora u IP sistem na platformi milestone.

U pogledu unaprjeđenja zdravstvene zaštite lica lišenih slobode, u radni odnos na neodređeno vrijeme primljena su 3 izvršioca, a osim angažovanja ljekara iz određenih specijalnosti na prošlogodišnjem nivou, u izvještajnoj godini su angažovana još 4 medicinska tehničara i 2 doktora medicine, sve u cilju obezbjeđivanja potpunije i kvalitetnije zdravstvene zaštite ovim licima.

Značajna pažnja i ove godine posvećena je posebnim programima resocijalizacije i rehabilitaciji zatvorenika i to;

1. specijalizovani program za grupni rad sa zavisnicima od pas-narkotici
2. specijalizovani program za grupni rad sa zavisnicima od alkohola
3. program za počinioce krivičnih djela sa elementima nasilja
4. program za počinioce krivičnih djela nasilje u porodici
5. program za maloljetnike
6. program za počinioce seksualnih delikata
7. program za duge kazne
8. predotpusni program
9. program socijalno kognitivnih vještina

Razvijen je posebni program tretmana za zatvorenike sa dugim zatvorskim kaznama-program sadrži opis svake radionice i opšte preporuke za rad sa ovom kategorijom zatvorenika. Zatvorenici osuđeni na duge zatvorske kazne su pohađali licenciranu obuku za računare "Sticanje i razvoj digitalne ključne kompetencije".

Između Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i Njemačke nevladine organizacije „Help-Hilfe zur Selbsthilfe" potpisan je Memorandum o razumijevanju 30. 09 2022. u okviru projekta „Socijalno-ekonomsko osnaživanje u region zapadnog Balkana". Projektni zadatak je opravka krovna zgrade Zatvora Bijelo Polje, nabavka opreme za bravarsku radionicu, obuku zatvorenika za zavarivače, trening za zaposlene u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, što je i realizovano.

U organizaciji NVO HELP, realizovana je obuka za zanimanje pomoćni varioc nakon čega su uručeni sertifikati zatvorenicima. NVO HELP je UIKS-a donirala alat za potrebe bravarske radionice (brusilice, bušilice, aparati za varenje).

Finansirani projekti i programi NVO u oblasti zaštite i promovisanja ljudskih i manjinskih prava u Crnoj Gori, za koja su dodijeljena sredstva sa odgovarajuće pozicije Budžeta Crne Gore za 2021. godinu, a koji su se implementirani u 2022. godini su:

1. „Romska organizacija mladih Koračajte sa nama – Phiren Amence“, – program/projekat „REintegriši se“ – realizovane su sedmično po dvije radionice u radioničarskom krugu, zatvorenici romske populacije kao i maloljetnici radili su na izradi rukotvorina, dekupaž tehnika, kutije, ramovi, itsl. Cilj ovog projekta je između ostalog bio i da lica na izdržavanja zatvorske kazne unaprijede svoj individualne sposobnosti, a po izlasku iz zatvora dobiju mogućnost da svoja znanja i vještine valorizuju kroz samostalni rad ili ponude svoje usluge na tržištu rada.
2. „Juventas“ - program/projekat „Jačanje kapaciteta institucija i unapređenje položaja zatvorenika/ca u odnosu na postupak uslovnog otpusta“ – (podrška realizatorima tretmana i zatvorenicima u vezi uslovnog otšusta), obuke za realizatore tretmana
3. „Identitet“ - program/projekat „Lična karta uspjeha“
4. NVO Centar za građansko obrazovanje (CGO)-Projekat "Položaj maloljetnika u krivičnom postupku – od prevencije do reintegracije".

Povodom Sporazuma iz 2019.godine između Vlade Crne Gore i Stambene zadruge Sindikalne organizacije UIKS-a o podršci u rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, Vlada Crne Gore je shodno navedenom sporazumu za 2022.godinu opredijelila iznos od 300.000 eura, za navedene namjene. Napominjemo, da je Sporazumom predviđeno da se novčana sredstva prenose isključivo za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija za kolektivnu stambenu izgradnju, dodjelu stambenih kredita i individualnu gradnju. Dosadašnji iznos opredijeljen za realizaciju sporazuma iznosi 900.000,00 eura, od ukupno 1.100. 000 eura za petogodišnji period važenja sporazuma.

Budžet Uprave za izvršenje krivičnih sankcija opredijeljen Zakonom o budžetu za 2022.godinu iznosio je **10.537.855,12 €** i realizovan je u iznosu od **99,58%** u odnosu na tekući budžet.

Plan javnih nabavki Uprave za izvršenje krivičnih sankcija u 2022. godini iznosio je **1.810.782.66€**. Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je na osnovu Zakona o javnim nabavkama sprovela je 19 otvorenih postupaka, 22 postupaka jednostavne nabavke, kao i 136 postupka putem predračuna/profakture (jednostavne nabavke ispod 5.000,00 eura). Realizacija Plana javnih nabavki za 2022. godinu je iznosila **100%**.

Tokom izvještajnog perioda, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je imala kvalitetnu međuresorsku saradnju.

I UVOD

Saglasno članu 74 Zakona o državnoj upravi („Sl.list CG“, br.78/18, 70/2021 52/2022) i članu 49 stav 2 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“, br.049/22, 052/22, 056/22, 082/22, 110/22 i 139/22), Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je pripremila Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima, u kojem su sadržani podaci o realizaciji ciljeva iz programa rada Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, pregled mjera i aktivnosti preduzetih za izvršavanje postavljenih ciljeva, prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, predlog mjera za unapređenje stanja u upravnoj oblasti, finansijski izvještaj za 2022.godinu, kao i ostale aktivnosti u okviru djelokruga rada ove uprave.

II REALIZACIJA CILJEVA IZ PROGRAMA RADA UPRAVE ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA ZA 2022. GODINU

Programom rada Uprave za izvršenje krivičnih snakcija za 2022. godinu planirano je 6 tema u tematskom dijelu.

R.broj	Vrsta akta	Sektor/Služba/Odsjek
1.	Realizacija aktivnosti na unaprjeđenju funkcionisanja zatvorskog sistema i to: 1.1. razvoj ljudskih rezursa u UIKS-a – zapošljavanje i obuke; 1.2. tehnička bebjednost; 1.3. zdravstvena zaštita 1.4. tretman, rad i zapošljavanje zatvorenika; 1.5. rekonstrukcija,sanacija, izgradnja i proizvodnja u UIKS-a	UIKS-Služba za kadrovske,kancelarijske i opšte poslove; UIKS-Sektor za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika; UIKS-Služba za IKT i javne nabavke; UIKS-Sektor za zdravstvenu zaštitu; UIKS-Odsjek za tretman zatvorenika; UIKS-Sektor za stručnu obuku i rad zatvorenika
2.	Izvještaj o postupanju u upravnim stvarima, za 2021. godinu	UIKS-Služba za kadrovske,kancelarijske i opšte poslove;Odsjek obezbjeđenja ZDK, ZKK,IZ-PG i ZBP
3.	Izvještaj o radu i stanju u oblastima iz nadležnosti Uprave za izvršenje krivičnih sankcija za 2021.godinu	UIKS-Služba za kadrovske, kancelarijske i opšte poslove
4.	Donošenje internih pravila i procedura shodno Zakonu o upravljanju i unutašnjoj kontroli u javnom sektoru.	Služba za finansijske poslove; Odsjek za tretman; Odsjek obezbjeđenja; Služba za kadrovske, kancelarijske, i opšte poslove;Sektor za zdravstvenu zaštitu;

5.	Izvještaj o realizaciji mjera sadržanih U Izvještaju Nacionalnog preventivnog mehanizma Broj:05-36/21-5 o obilasku Maloljetničkog zatvora, Poluotvorenog Odjeljenja i "C" odjeljenja ZDK.	Odsjek za tretman ZDK; Sektor za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika; Služba za kadrovske, kancelarijske i opšte poslove
6.	Izvještaj o realizaciji mjera za 2022.godinu iz Izvještaja Evropskog komiteta za sprječavanje torture, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) povodom posjete Crnoj Gori u oktobru 2017.godine.	Odsjek za tretman; Sektor za stručnu obuku i rad zatvorenika; Služba za kadrovske, kancelarijske i opšte poslove; Sektor za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika UIKS-a; Sektor za zdravstvenu zaštitu, Odsjek obezbjeđenja ZDK, ZKK, IZ-PG, ZBP

III PREGLED MJERA I AKTIVNOSTI PREDUZETIH ZA IZVRŠAVANJE POSTAVLJENIH CILJEVA

III.1 Realizacija aktivnosti na unaprjeđenju funkcionisanja zatvorskog sistema:

III.1.1 Razvoj ljudskih resursa u UIKS-a-zapošljavanje i obuke

Poslove iz djelokruga rada UIKS-a na početku godine obavljalo je 515 izvršilaca i to: 513 na neodređeno vrijeme, 1 izvršilac na određeno u svojstvu pripravnika od 12 mjeseci i 1 izvršilac na određeno vrijeme u mandatu.

Shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija iz 2021.godine sa brojem sistematizovanih izvršilaca 661, tokom 2022.godine, na osnovu zakonske procedure oglašavanja upražnjenih radnih mjesta, u radni odnos na neodređeno vrijeme u UIKS-a je primljeno 24 izvršioca (14 izvršilaca u Odsjeku obezbjeđenja u 4 zatvora, 1 ljekar-načelnik Sektora za zdravstvenu zaštitu, 2 medicinska tehničara, 1 izvršilac u Birou za javne nabavke i 6 izvršilaca u Sektoru za stručnu obuku i rad zatvorenika).

Shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zavora, novčane kazne i mjera bezbjednosti koji je donijet krajem prethodne godine ("Sl.list CG" br.145/21) u dijelu prestanka radnog odnosa na lični zahtjev službenika, uz mogućnost ostvarivanja prava na penziju zaposlenih u UIKS-a pod povoljnijim uslovima, izuzetno od uslova propisanih zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, pravo na penziju pod propisanim uslovima moglo se ostvariti od 01.januara 2022. do 31.decembra 2022.godine.

Tokom godine broj izvršilaca je varirao, radni odnos je pretao za 53 izvršioca, od čega za 46 izvršilaca shodno zakonskoj odredbi za prestanak radnog odnosa radi ostvarivanja prava na penziju, da bi na kraju izvještajne godine broj izvršilaca iznosio 486.

U kontekstu razvoja ljudskih resursa i ove godine stavljen je akcenat na obuke zatvorskog osoblja kao uslov za dalju reformu zatvorskog sistema i dostizanje standarda proklamovanih nacionalnim i međunarodnim dokumentima. U skladu sa ovim opredjeljenjem, Sektor za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika UIKS-a je podigao nivo aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi u ovoj kao i u prethodnoj godini Uprava za izvršenje krivičnih sankcija napravila značajan napredak u obučenosti i osposobljenosti zaposlenih u svim organizacionim jedinicama i službama.

Donijet je Program stručnog usavršavanja 2022-2023 za zaposlene u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija.

Shodno Programu stručnog usavršavanja zaposlenih u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija za 2022. godinu i 2023. godinu, kao i u saradnji sa drugim državnim institucijama, nevladinim sektorom, međunarodnim organizacijama, realizovane su razne obuke, seminari i radionice za zaposlene u Upravi. Sektor za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika je pratio i analizirao aktuelne potrebe i u skladu sa mogućnostima organizacionih jedinica organizovao obuke na različite teme prilagođene trenutnim potrebama službenika.

U cilju ispunjavanja preporuka datih od Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT), Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Sektor za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika je u 2022. godini realizovao niz obuka u cilju ispunjavanja prethodno navedenih zadataka čemu je doprinio značajan napredak u podizanju kompetencija zatvorskog osoblja.

Dakle, nastavljeno je stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, sa posebnim akcentom na teme: „Međunarodni i domaći standardi u zaštiti od torture, zlostavljanja, nehumanog i ponižavajućeg postupanja u odnosu na lica lišena slobode – primjena preporuka sadržanih u mišljenjima Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, datih u odnosu na Upravu za izvršenje krivičnih sankcija“, kao i „Domaći i međunarodni standardi u postupanju sa stranim zatvorenicima“ koju su sprovodili predstavnici Nacionalnog preventivnog mehanizma u okviru Zaštitnika ljudskih prava i sloboda. Takođe organizovane su obuke i na teme Evropska konvencija o ljudskim pravima član 3-studija slučaja” i “Ovlašćenja u obavljanju poslova obezbjeđenja i sredstva prinude, i procedure prilikom upotrebe sredstava prinude, Komunikacija, Prevencija suicida kod zatvorenika, Prosocijalno modelovanje, interakcija službenik-zatvorenik, Nasilje među zatvorenicima, Upotreba sile, Dinamička bezbjednost, kao i Radikalizam među zatvorenicima.

U 2022.godini, ukupno je održano 54 obuke za 481 službenika.

Obuke su realizovane u formi jednodnevnih ili višednevnih radionica, seminara, konferencija, praktičnih usavršavanja i situacione nastave.

U Upravi za izvršenje krivičnih sankcija u okviru Sektora za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika UIKS-a održane su 22 obuke, kojima je pristustvovalo 267 zatvorskih službenika na teme:

- **Osnovne mjere bezbjednosti prilikom korišćenja službenog naoružanja**, provjera napunjenosti oružja, nišanjenje i opis glavnih djelova pištolja;
- **„Međunarodni i domaći standardi u zaštiti od torture, zlostavljanja, nehumanog i ponižavajućeg postupanja (Evropska zatvorska pravila i Evropska konvencija o ljudskim pravima član 3)“**,
- **„Prevenција suicida kod zatvorenika“**,
- **„Nasilje među zatvorenicima“**,
- **„Praktična primjena internih procedura“**,
- **„Asertivno (nenasilno) davanje povratnih informacija o radu službenika“**,
- **„Ovlašćenja u obavljanju poslova obezbjeđenja, sredstva prinude i primjena interne procedure prilikom upotrebe sredstava prinude“**;
- **„Individualne razlike u postupanju sa maloljetnim licima“**,
- **„Praktična upotreba sredstava prinude i procedure prilikom upotrebe sredstava prinude-situaciona nastava“**,
- **„Ovlašćenje službenika obezbjeđenja i upotreba sredstava prinude“**.
- **„Prevenција sindroma izgaranja zatvorskih službenika u Zatvoru za duge kazne“**;
- **„Prevenција sindroma izgaranja službenika obezbjeđenja UIKS-a“**

Pored navedenog, obuke i radionice za zatvorsko osoblje organizovane su u saradnji sa Upravom za kadrove, nevladinim organizacijama, Policijskom akademijom u Danilovgradu, međunarodnim organizacijama i drugim institucijama. Tako su u saradnji sa navedenim institucijama, organizacijama organizovane 32 jednodnevne, dvodnevne, višednevne obuke za 214 službenika UIKS-a, različitih zatvorskih službi.

U saradnji sa Upravom za kadrove održane su 2 obuke na kojima su prisustvovala 2 službenika UIKS-a na teme: **„Sajber bezbjednost“** i **„Analiza potreba za obukom“**.

U **Direktoratu za politiku javnih nabavki** 2 službenice UIKS-a su pohađale obuku na temu **„Praktična primjena elektronskog sistema javnih nabavki“**.

Za službenike obezbjeđenja, u saradnji sa Policijskom akademijom u Danilovgradu realizovane su 3 višednevne obuke za 52 službenika UIKS-a iz različitih nadležnosti i jedinica Odsjeka obezbjeđenja na teme: **„Praktična upotreba sredstava prinude i procedure prilikom upotrebe sredstava prinude-situaciona nastava“**, **„Upotreba sredstava prinude – teorijski i praktičan dio“** i **„Upotreba sredstava prinude – situaciona obuka“**.

U saradnji sa NVO „Juventas“, realizovane su 4 obuke za 18 službenika Odsjeka za tretman UIKS-a na teme: **„Obuka za jačanje kapaciteta službe za tretman UIKS-a“**, **„Jačanje kapaciteta institucija i unapređenje položaja zatvorenika/ca u odnosu na postupak uslovnog otpusta“** i **„Zadovoljstvo korisnika OST programima u Crnoj Gori“**, a takođe je organizovana i obuka na temu **„Novi pristup u tretmanu hepatitisa C sa posebnim akcentom na dostupnost tretmana osobama koje koriste droge“** za medicinski kadar UIKS-a. U okviru projekta NVO „Juventas“ – **„održana je panel diskusija – Analiza stanja i preporuke u odnosu na postupak uslovnog otpusta.**

U saradnji sa NVO "Inicijativa mladih za ljudska prava" u okviru projekta „Reintegriši se“, realizovano je 5 obuka za 45 službenika Odsjeka za tretman UIKS-a i ostalih službenika na teme: **„Unapređenje poštovanja i zaštite ljudskih prava LGBTIQ osoba u kontekstu zatvorskog sistema, „Poštovanja prava i zaštita LGBTQ zajednice“**, i panel diskusija nakon okončanog projekta **„Reintegriši se“**.

U organizaciji nevladine organizacije Help-Hilfe zur Selbsthilfe održan je u Baru trodnevni trening za 15 službenika u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija u okviru projekta **„Socijalno-ekonomsko osnaživanje u region zapadnog Balkana“**.

Povodom posjete eksperata Ministarstva pravde pokrajine Bavarske, pored radnih sastanaka sa nadležnim u Ministarstvu pravde Crne Gore i nadležnima u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, realizovana je obuka za 10 službenicima UIKS-a na temu: **„Tretman lica sa psihičkim smetnjama i poremećajima u ponašanju u kazneno popravni ustanovama, sa posebnim akcentom na maloljetnike“** i **„Rehabilitacija i liječenje zatvorenika“**.

U organizaciji SE održano je 6 radionica, 3 jednodnevne i 3 dvodnevne za 38 službenika UIKS-a na teme: **„Suočavanje sa radikalizacijom u zatvorima na Zapadnom Balkanu“**, **„Unapređenje praksi u prevenciji radikalizacije i suočavanju sa nasilnim ekstremizmom u zatvorima“**, **„Jačanje zatvorskih kapaciteta u suočavanju sa radikalizmom u zatvorima na Zapadnom Balkanu“**, **„Prevencija i borba protiv nasilnog ekstremizma na Balkanu“**, **„Unapređenje zatvorskog kapaciteta u borbi protiv radikalizovanja u zatvorima Zapadnog Balkana“**. Održana je završna konferencija Savjeta Evrope – **„Horizontalna podrška zemalja Zapadnog Balkana i Turske“** kojoj je prisustvovala je 1 službenica UIKS-a.

Projektu HFII **„Dalje unapređenje zaštite ljudskih prava pritvorenih i zatvorenih lica u CG“**, prisustvovala su 2 službenika UIKS-a. U organizaciji NVO „Centar za građansko obrazovanje“ 20 službenika pohađalo obuku na temu **„Položaj maloljetnika u krivičnom postupku – od prevencije do integracije“**. Realizovana je obuka institucija bezbjednosti iz domena primjene **Rezolucije SBUN 1325 Žene, mir i bezbjednost** kojoj su prisustvovala 4 službenika UIKS-a. Održana je **Konferencija za mentalno zdravlje**, kojoj su prisustvovala 2 službenice UIKS-a. U organizaciji Uprave policije i OEBS-a, održana je konferencija **„Osoba od povjerenja u policiji“**, kojoj su prisustvovala 2 službenika.

Završnom sastanku Matra projekta **„Osnaživanje probacije i sistema alternativnih sankcija u CG“**, prisustvovala 1 službenica UIKS-a.

III.1.2. Tehnička bebjednost

U 2022. godini, u cilju unaprjeđenja tehničke bezbjednosti, kroz postupak javnih nabavki izvršena je nabavka softverski licenci za IP kamere, i preduzete aktivnosti na odražavnju sistema video nadzora. Izvršena je nabavka bezbjednosne opreme i to: 30 računara, 30 desktopova, 10 multifunkcionalnih štampača i 5 kolor štampača, kao i nabavka serverske opreme u cilju proširenja sistema IP video nadzora u UIKS-u. Takođe, izvršena je nabavka bezbjednosne opreme licenci za IP kamere (20). U potpunosti je integrisan video nadzor u Zatvorskoj prodavnici Zatvora za duge kazne, dio video nadzora zatvora u Bijelom Polju.

Na mjestima gdje je bilo potrebe u organizacionim jedinicama dodate su IP kamere. Nastavljeno je na radu integracije video nadzora u IP sistem na platformi millestone. Izvršeni su radovi na poboljšanju energetske mreže UIKS-a, sanirane su kritičke tačke. Izvedena je prenaponska i prekostrujna zaštita opreme i potrošača, zaštita od kratkog spoja i zaštita od napon dodira, pa je povećana i sigurnost osoblja koje radi na održavanju. U sklopu ovih nabavki izvršena je i nabavka i ugradnja jednog dizel elektro agregata snage 53kW, koji služi za rezervno napajanje upravne zgrade i drugog snage 88kW, koji u Istražnom zatvoru služi kao rezervno napajanje reflektora na bedemima, stražarskih osmatračkih mjesta i ometača. Izvršena je i provjera stepena usklađenosti postojećeg sistema informacione bezbjednosti u UIKS-u za koju su se angazovali eksperti Instituta za standarde i tehnologije Beograda. U odnosu na ISO/IEC 27001 standarda izvršena je GAP analiza informacionog sistema ali i uspješnost organizacije bezbjednosti i fizičko-tehničke zaštite.

III.1.3. Zdravstvena zaštita

Zdravstvena zaštita licima lišenim sobode pruža se u okviru Sektora za zdravstvenu zaštitu u zdravstvenih ambulantama. Ukoliko zdravstvenu zaštitu ovim licima nije moguće pružiti u UIKS-a ista se upućuju u javne zdravstvene ustanove KCCG, opše i specijelne bolnice.

U Sektoru za zdravstvenu zaštitu u radnom odnosu na neodređeno vrijeme nalazi se 24 izvršioca i to: (zatvorski načelnik za zdravstvenu zaštitu, 1 ljekar specijalista stomatolog, 1 glavni medicinski tehničar, 1 fizioterapeut, 16 medicinskih tehničara, 1 stomatološka sestra, 2 farmaceutska tehničara, 1 tehničar laborant). U izvještajnoj godini u radni odnos na neodređeno vrijeme primljena su 3 izvršioca-2medicinska tehničara i zatvorski načelnik za zdravstvenu zaštitu. Međutim ukupan broj izvršioca u odnosu na prethodnu godinu povećan je za 1 izvršioca s obzirom da je krajem 2021.godine i tokom izvještajne godine godine prestao radni odnos na lični zahtjev 2 izvršioca (1 dr medicine i 1 medicinski tehničar).

I u 2022.godini nastavljeno je sa angažovanjem ljekara specijalista interniste, urologa, hirurga, fizijatra, radiologa, rendgen tehničara, 2 psihijatra u zatvorima u Spužu, psihijatar i ljekar opšte medicine i psiholog u Zatvoru Bijelo Polje, a u izvještajnoj godini su angažovana još 4 medicinska tehničara, i 2 doktora medicine, sve u cilju obezbjeđivanje potpunije i kvalitetnije zdravstvene zaštite ovim licima. Omogućeno je obavljanje fiziklane terapije, i više dijagnostičkih procedura kao što ultrazvučna dijagnostika, laboratorijske pretrage, EKG, ŠUK, testiranje na PAS.

Prilikom prijema zatvorenika u UIKS ljekarski pregled se vrši u roku od 24 časa, kao i pregled psihijatra ukoliko se evidentira postojanje psihičkih smetnji. Prilikom pregleda novoprimljenih lica, vrši se pregled i anketa o zaraznim bolestima, uz skrining rizičnih pojedinaca putem analize krvi na zarazne bolesti.

Svakodnevnom angažovanjem ljekara specijaliste psihijatra, kao i dva ljekara opšte prakse, postignuta je bolja organizacija pregleda, brža dostupnost ljekara pacijentima, te je poboljšan i unaprijeđen kvalitet zdravstvene zaštite dostupne pacijentima u UIKS-u. Na ovaj način je značajno unaprijeđena organizacija i funkcionisanje Sektora za zdravstvenu zaštitu u radu sa licima sa mentalnim poremećajima i poremećajem ponašanja.

Sektor za zdravstvenu zaštitu u kontinuitetu pruža zdravstvenu zaštitu zavisnicima od psihoaktivnih supstanci u UIKS-a u smislu preduzimanja niza postupaka i mjera zdravstvene zaštite u skladu sa smjernicama datim u Pravilniku Ministarstva zdravlja o stručnim smjernicama za pružanje pomoći zavisniku od droga ("Sl. list CG", br.1/2019). Ukupan broj pritvorenih i zatvorenih lica koji je bio na supstitucionoj terapiji u 2022. godini iznosio je 156, od kojih je 134 lica bilo na terapiji buprenorfinom, dok su 22 lica bila na terapiji metadon.

U saradnji sa Fondom za zdravstveno osiguranje, Sektoru za zdravstvenu zaštitu je omogućeno propisivanje lijekova licima lišenim slobode, kao što je to slučaj sa ostalim građanima Crne Gore koji su na slobodi. Tokom godine Sektor za zdravstvenu zaštitu kontinuirano je ostvarivao saradnju sa Ministarstvom zdravlja i Institutom za javno zdravlje CG, Kliničkim centrom CG, opštim i specijalnim bolnicama u cilju pružanja kvalitetnije zdravstvene zaštite licima lišenim slobode i postupanje po preporukama nacionalnih nadležnih institucijama, kada je u pitanju sistem zdravstvene zaštite, na sekundarnom i tercijalnom nivou, te u odnosu na sprječavanje širenja zaraznih bolesti-sa posebnim akcentom na korona virus koji je i u ovoj godini bio aktivan.

U sljedećoj tabeli prikazani su mjerljive aktivnosti Sektora za zdravstvenu zaštitu tokom 2022.godine.

Tabela br.1-Aktivnosti Sektora za zdravstvenu zaštitu

NAZIV AKTIVNOSTI	BROJ
Pregledi u UIKS-u	12.042
Dijagnostičke procedure u UIKS-u	4.672
Pregledi van UIKS-a	1.878
Dijagnostičke procedure	494
Bolničko liječenje (dana)	1.586
Smrt pacijenata	3 (od čega 1 suicid)
Povrede pacijenata	42
Samopovrede	41
Fizikalna terapija	4.998
Metadonska terapija	157
Buprenofin terapija	1.184
Anti hcv th terapija	16
Anti hiv th terapija	7
Parenteralna terapija	3.292
Toaleta i prevoj terapija	1.613

U 2022. godini broj bolničkih dana iznosio je 1.586, a u toku godine operativno je zbrinuto 25 osuđenih i pritvorenih lica, od čega su 4 bile hitne operativne intervencije, dok se 21 operativna intervencija odvijala po planiranim rasporedima.

Predviđena je i u toku izrada plana sprovođenja prevencije oralnog zdravlja i sistematski pregledi maloljetnika.

Nevladina organizacija "Juventas" već duži vremenski period sprovodi aktivnosti u UIKS-u, kroz projekat podržan od strane Ministarstva zdravlja, koji podrazumijeva prevenciju HIV/AIDS i ostalih krvlju prenosivih infekcija, koji je finansiran od strane Globalnog fonda za AIDS, tuberkulozu i malariju, u periodu od naredne tri godine, a takođe i projektni tim sprovodi individualna savjetovanja sa zatvorenicima.

U izvještajnom periodu u organizaciji NVO Juventas i Instituta za javno zdravlje na dobrovoljnoj osnovi testirano je 28 lica lišena slobode na zarazne i polno prenosive bolesti (hiv/aids,). Isti broj lica lišenih slobode je pohađalo radionice na zarazne i polno prenosive bolesti HIV/AIDS, Hepatitis, korišćenje narkotika-droga. U 2022. godini liječena su 3 lica sa HCV infekcijom, 1 lice sa HBV infekcijom i 2 lica sa HIV infekcijom.

Od strane nadležnih sudova pravosnažnim sudskim odlukama uz kaznu zatvora je upućeno, a u Upravu za izvršenje krivičnih sankcija primljeno 19 lica sa izrečenim mjerama obaveznog liječenja alkoholičara ili obaveznog liječenja narkomana, od čega 12 lica sa izrečenom mjerom bezbjednosti obavezno liječenje narkomana i 7 lica sa izrečenom mjerom bezbjednosti obavezno liječenje alkoholičara, dok je van UIKS-a upućeno na izvršenje mjera bezbjednosti 6 lica i to: 3 lica na obavezno liječenje narkomana, 2 lica na obavezno liječenje narkomana i alkoholičara i 1 lice na obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi.

Sa licima primljenim sa izrečenom mjerom bezbjednosti obaveznog liječenja od bolesti zavisnosti sprovode se grupne psihoterapijske radionice kao i individualni i grupni psihoterapijski tretmani zavisnika i ostalih pacijenata sa mentalnim poremećajima, uz suportivni pristup liječenju i osnaživanje ličnih kapaciteta pacijenata.

U toku cijele 2022. godine, u kontinuitetu su sprovedene mjere prevencije nastanka i širenja Covid infekcije, te je uz podršku i saradnju Instituta za javno zdravlje, vakcinisano i revakcinisano 100 pritvorenih i osuđenih lica. Sva novoprimljena lica prolazila su mjere izolacije, shodno preporukama Ministarstva zdravlja, a sumnjivi su testirani na COVID 19, ukuno 462 lica, od kojih je utvrđeno prisustvo navedenog virusa kod 78 lica lišena slobode.

U izvještajnoj godini primjenjivano je šest dijetalnih režima ishrane za pritvorena i osuđena lica, za različite vrste zdravstvenih problema kod pacijenata, koji su u ranijoj izvještajnoj godini unaprijeđeni.

Medicinsko osoblje prisustvovalo je obuci na temu „Novi pristup u tretmanu hepatitisa C sa posebnim akcentom na dostupnost tretmana osobama koje koriste droge“, a Konferenciji za mentalno zdravlje su prisustvovala 2 službenice UIKS-a.

III.1.4. Tretman, rad i zapošljavanje zatvorenika

U Upravi za izvršenje krivičnih sankcija i ove godine značajna pažnja posvećena je posebnim programima resocijalizacije i rehabilitaciji zatvorenika i to:

1. specijalizovani program za grupni rad sa zavisnicima od pas-narkotici
2. specijalizovani program za grupni rad sa zavisnicima od alkohola
3. program za počiniocce krivičnih djela sa elementima nasilja
4. program za počiniocce krivičnih djela nasilje u porodici
5. program za maloljetnike
6. program za počiniocce seksualnih delikata
7. program za duge kazne
8. predotpusni program
9. program socijalno kognitivnih vještina

Razvijen je posebni program tretmana za zatvorenike sa dugim zatvorskim kaznama-program sadrži opis svake radionice i opšte preporuke za rad sa ovom kategorijom zatvorenika. Zatvorenici osuđeni na duge zatvorske kazne su pohađali licenciranu obuku za računare "Sticanje i razvoj digitalne ključne kompetencije".

U organizaciji NVO HELP, realizovana je obuka za zanimanje pomoćni varioc za 10 zatvorenika nakon čega su uručeni sertifikati zatvorenicima. NVO HELP je UIKS-a donirala alat za potrebe bravarske radionice od strane (brusilice, bušilice, aparati za varenje).

U Zatvoru za duge kazne za 20 zatvorenika održana je sertifikovana obuka "Sticanje i razvoj digitalne ključne kompetencije" kroz projekat NVO "Inicijativa mladih za ljudska prava" "Reintegracija kroz edukaciju". Za potrebe stolarske radionice od strane NVO Građanska alijansadonirane su 3 mašine za obradu drveta i za 8 zatvorenika u Zatvoru za duge kazne izvršena je obuka za rukovanje mašinama. U UIKS-a je angazovana krojačica, koja je za zatvorenike angažovane u krojačkoj radionici održala obuku u cilju unapredjenja njihovih vještina.

Kada su u pitanju sportske i kulturne aktivnosti, osim mnoštva aktivnosti koje nijesu grupnog karaktera, nakon sto su se ukidanjem većeg broja mjera za sprečavanje unosa i širenja virusa Covid 19 stekli uslovi organizovan je šahovski turnir na kom je učestvovalo 20 zatvorenika, kao i turnir u stonom tenisu na kom je učestvovalo 30 zatvorenika.

Finansirani projekti i programi NVO u oblasti zaštite i promovisanja ljudskih i manjinskih prava u Crnoj Gori, za koja su dodijeljena sredstva sa odgovarajuće pozicije Budžeta Crne Gore za 2021. godinu, a koji su se implementirani u 2022. godini su:

1. „Romska organizacija mladih Koračajte sa nama – Phiren Amence“, – program/projekat „REintegriši se“ – realizovane su sedmično po dvije radionice u radioničarskom krugu, zatvorenici romske populacije kao i maloljetnici radili su na izradi rukotvorina, dekupaž tehnika, kutije, ramovi, itd. Cilj ovog projekta je između ostalog bio i da lica na izdržavanja zatvorske kazne unaprijede svoj individualne sposobnosti, a po izlasku iz zatvora dobiju mogućnost da svoja znanja i vještine valorizuju kroz samostalni rad ili ponude svoje usluge na tržištu rada. Nakon završenog projekta predstavljena je izložba radova u prisustvu medija i predstavnika NVO Sektora.

2. „Juventas“ - program/projekat „Jačanje kapaciteta institucija i unapređenje položaja zatvorenika/ca u odnosu na postupak uslovnog otpusta“ – (podrška realizatorima tretmana i zatvorenima u vezi uslovnog otšusta), obuke za realizatore tretmana,- „Jačanje kapaciteta službe za tretman UIKS-a
3. „Identitet“ - program/projekat „Lična karta uspjeha“ –postpenalno savjetovalište, podijeljene brošure zatvorenima za postpenalno savjetovalište
4. NVO Centar za građansko obrazovanje (CGO)-Projekat “Položaj maloljetnika u krivičnom postupku – od prevencije do reintegracije“.Projekcija 4 filma

Krajem godine održano je književno muzičko veče kom je prisustvovalo oko 100 zatvorenika. U okviru „Centra za građansko obrazovanje „ – program/projekat „Položaj maloljetnika u krivičnom postupku – od prevencije do reintegracije“ – realizovana je projekcija četiri filma.

U Odeljenju za maloljetnike nalazilo se na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora 4 lica i 6 lica kojima je izrečena vaspitna mjera upućivanje u ustanovu zavodskog tipa. Sproveden je posebni programa tretmana-grupnog programa za rad sa maloljetnicima. Radno angažovanje na poslovima održavanja higijene, u kuhinji, na poslovima frizera, bastovana. Sa maloljetnicima se u kontinuitetu održavane psihološke i kreativne radionice na kojima su učestvovali svi maloljetnici.

U skladu sa Zakonom o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, za maloljetnike kojima je izrečena vaspitna mjera upućivanje u vaspitnu ustanovu zavodskog tipa svaka tri mjeseca dostavlja se izvještaj Centru za socijalnu rad kao i sudu koji je izrekao mjeru. Izvještaj obuhvata informacije o tretmanu resocijalizacije maloljetnika, odnosno njegovom napretku i eventualni predlog za obustavu mjere ili zamjenu te mjere nekom drugom mjerom. Predstavnici stručne službe suda, odnosno sudija koji je izrekao mjeru obilaze maloljetnika u Odeljenju za maloljetnike, obavljaju razgovor sa njim kao i sa realizatorom tretmana fokusirajući se, ne samo na program resocijalizacije, već i na uslove boravka. Na taj način se ostvaruje saradnja između suda koji je izrekao vaspitni mjeru i Uprave za izvršenje krivičnih sankcija gdje maloljetnik mjeru izvršava. Ukoliko je maloljetniku osim vaspitne mjere upućivanje u vaspitnu ustanovu zavodskog tipa izrečena u međuvremenu još jedna mjera npr. učešće u posebnim programima tretmana (koja se također izvršava u UIKS-u) osim redovnih izvještaja, o tome se sačinjava posebni izvještaj sa detaljnim osvrtom na učešće u raznim psihološkim i kreativnim radionicama.

U toku je bilo sprovođenje posebnog programa tretmana-grupnog programa za rad sa maloljetnicima.

Saglasno Zakonu o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, zatvorenici su dužni da rade. Radna terapija je, ako ne najbitnija, a ono zasigurno veoma bitan element u procesu tretmana osuđenih lica. Mogućnost osuđenih lica da rade u toku izdržavanja kazne zatvora, direktno utiče na proces resocijalizacije i istovremeno utiče na bezbjedonosnu stabilnost unutar osuđeničke populacije.

Kada je u pitanju radni angažman lica lišenih slobode u izvještajnom periodu **svakog mjeseca bilo je radno angažovano u prosjeku oko 308 lica (osuđenih i pritvorenih)**. U odnosu na radno angažovanje osuđenih lica, **na mjesečnom nivou u prosjeku je bilo radno angažovano 268 zatvorenika**, a u odnosu na radni angažman pritvorenih lica taj broj je **u prosjeku na mjesečnom nivou iznosio 19**.

Zatvorenici su radili u stolarskoj, bravarskoj, električarskoj, automehaničarskoj, frizerskoj i u elektro radionici, na farmama, na spoljnjem i unutrašnjem održavanju objekata, u kotlarnici, kuhinji, magacinu, kantini, a obavljali su i poslove redara. Zatvorenici su imali pravo na naknadu u iznosu od namjanje 30 odsto minimalne neto zarade, tako da je tokom godine po osnovu nadoknada za rad isplaćeno ukupno 251.631,09 eura ili 20.969,25 eura u prosjeku na mjesečnom nivou.

U izvještajnom periodu u Odjeljenju za žene zatvora za duge kazne na izdržavanju kazne zatvora se nalazi 26 zatvorenica. Radno je angažovano 19 zatvorenica na poslovima održavanja higijene, vešeraju, krojačkoj radionici.

Nadležni sudovi odobrili su uslovni otpust za 222 osuđena lica. U sedam biblioteka UIKS-a zatvorenicima je na raspolaganju oko 6.500 knjiga beletristike, proze, poezije, vjerske i druge literature i časopisa. U Zatvoru za duge kazne je obavljeno 2 slučaja medijacije između zatvorenika.

Shodno Pravilniku o bližem načinu izvršavanja pritvora pritvorenicima je svakodnevno obezbijeđen boravak na otvorenom prostoru u dijelu zatvora namijenjenom za šetnju. Takođe, shodno istom pravilniku Pritvorenim licima omogućen je pristup vježbaonicama (teretani) i sobnim biciklima u prostorijama u kojima borave.

Radno angažovanje pritvorenih lica u Istražnom zatvoru Podgorica i Zatvoru Bijelo Polje je ograničeno i omogućiće se u krugu zatvora u skladu sa njihovim psihičkim i fizičkim svojstvima, pod uslovom da to ne šteti vođenju krivičnog postupka i ako to odobri sudija za istragu ili predsjednik vijeća. Povremeno, u skladu sa psihičkim i fizičkim svojstvima pritvorenih lica, pritvorena lica angažuju se za obavljanje građevinskih radova i to ona lica za koja nadležna služba zatvora, sa aspekta bezbjednosti procijeni da mogu biti radno angažovana. Pritvorena lica najčešće se angažuju na poslovima održavanja higijene, i poslovima podjele hrane.

U izvještajnom periodu, na zahtjev pritvorenog lica, u skladu sa njegovim psihičkim i fizičkim svojstvima, u prosjeku na mjesečnom nivou omogućeno je radno angažovanje 19 pritvorenih lica u Istražnom zatvoru Podgorica, a o čemu UIKS posjeduje evidenciju o radnom angažovanju.

III.1.5. Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja u UIKS-a

Kada su u pitanju uslovi boravka lica lišenih slobode cijesimo da je u odnosu na isto ostvaren napredak, pa je osim tekućeg održavanja i adaptacije prostorija (zamjene stolarije na objektima, zamjene sanitarija, klima uređaja), izvršena

- adaptacija 8 prostorija na prizemlju za smještaj pritvorenih lica u Istražnom zatvoru Podgorica (vodovodna, elektro instalacija, sanitarije, itd), potpuna adaptacija dvije prostorije za boravak pritvorenih lica, jedna na I spratu jedna na II spratu (zamjena pločica, sanitarija u toaletima,...itd), postavljene nadstrešnice i sprave za vježbanje na dva prostora za izgrađena nova prostorija za posjete djece u Istražnom zatvoru, izvršena adaptacija hodnika u prizemlju Istražnog zatvora Podgorica, rekonstrukcija kancelarije za advokatske posjete, izrađene staze za šetnju u Zatvoru za kratke kazne, izrađene staze za šetnju u krugu Zatvora za duge kazne, izrađene su staze za šetnju u F paviljonu u Zatvoru za duge kazne, izrađena trim staza u krugu Zatvora za duge kazne, adaptacija kupatila u „A“ paviljonu - prizemlje lijevo i desno, izvršeno renoviranje zatvorske prodavnice, zamjena krovne konstrukcije u Zatvoru Bijelo Polje, izvršena zamjena sistema grijanja u Zatvoru za kratke kazne, adaptacija i opremanje ambulante u „F“ paviljonu ZDK i adaptacija ambulante u Istražnom zatvoru Podgorica.

U cilju realizacije strateških ciljeva predviđenih Akcionim planom za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2017-2021.godine, koji se odnose na „Izgradnju Specijalne zdravstvene ustanove, nove prijavnice, zatvora otvorenog tipa i multifunkcionalnog objekta“ u iznosu od 13.516.733 €, u izvještajnom periodu evalucionna komisija je završila evaluaciju dostavljenih ponuda od strane ponuđača u okviru postupka javnih nabavki za Projekat „EU za poboljšanje pristupa pravdi i temeljna prava“, u okviru kojeg projekta jedan od LoT je i gradnja četiri objekta u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija (Specijalna zdravstvena ustanova, Prijavnica, Multifunkcionalni objekat i Otvoreni zatvor). Potpisan je Ugovor o javnoj nabavci između Uprave za kapitalne projekte i IGP „Fidija“ DOO Podgorica za izgradnju ovih objekata. Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma CG 14.12.2022.godine dalo je saglasnost za građenje objekata na lokalitetu u Spuzi kompleks UIKS-a navedenih objekata.

U odnosu na izgradnju novog zatvora za sjevernu regiju, podsjećanja radi, izrađena je tehnička dokumentacija u okviru projekta „Izgradnja zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u Mojkovcu“, a koji je finansiran iz granta Investicionog okvira Zapadnog Balkana (WBIF) u iznosu od 1.200.000,00 eura. Ovu tehničku pomoć realizovao je konzorcijum WBIF Infrastructure Project Facility 7 (IPF7), a period realizacije je novembar 2019 – novembar 2021. godine. Izgradnja Zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u Opštini Mojkovac će se finansirati sredstvima kredita Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB-a) u iznosu od 15.000.000,00 eura i grant sredstvima WBIF u iznosu od 1.200.000,00 eura (ukupno 16.200.000,00 eura). Naime, Odlukom o zaduživanju Crne Gore za 2021. godinu predviđeno je da se Država Crna Gora zadužuje kod Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), za potrebe Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava za izgradnju kapitalnog objekta - Zatvor u Mojkovcu, u iznosu do 15.000.000,00 eura. Takođe, u izvještajnom periodu Rješenjem broj 01-288/8 od 1.10.2021. godine Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava je data saglasnost na idejno arhitektonsko rješenje. Prezentacija glavnog projekta 10.11.2021. godine. U izvještajnoj godini potpisan je Ugovor o javnoj nabavci između Uprave za kapitalne projekte i „ING INVEST“ DOO Danilovgrad za vršenje revizije glavnog projekta izgradnja zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u opštini Mojkovac, dana 17.10.2022. godine.

Između Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i Njemačke nevladine organizacije „Help-Hilfe zur Selbsthilfe“ potpisan je Memorandum o razumijevanju 30. 09 2022. u okviru projekta „Socijalno-ekonomsko osnaživanje u region zapadnog Balkana“. Projektni zadatak je opravka krovna zgrade Zatvora Bijelo Polje, nabavka opreme za bravarsku radionicu, obuku zatvorenika za zavarivače, trening za zaposlene u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, što je i realizovano.

U organizaciji NVO HELP, realizovana je obuka za zanimanje pomoćni varioc za 10 zatvorenika nakon čega su uručeni sertifikati zatvorenicima. NVO HELP je UIKS-a donirala alat za potrebe bravarske radionice od strane (brusilice, bušilice, aparati za varenje).

Preduzete su i sljedeće aktivnosti na unaprjeđenju stanja u zatvoru i to:

- izgrađen je magacin za građevinski materijal u F paviljonu;
- postavljene nove sprave na teretani u F paviljonu;
- adaptacija teretane u F paviljonu (lijevo i desno);
- obnovljene otvorene nastrešnice na krugu Zatvora za duge kazne;
- adaptirani dnevni boravci i hodnik u D paviljonu;
- zamijenjena elektro-instalacija u D paviljonu;
- izvršena popravka fasade na zgradi D paviljona;
- izvršena adaptacija zajedničkog kupatila u boravku A paviljona;
- zamijenjena elektro-instalacija u A paviljonu;
- izvršena adaptacija teretane u krugu Zatvora za duge kazne;
- Donacija mašina za krojačku radionicu od strane Savjeta Evrope;
- Primljena donacija za potrebe stolarske radionice- 3 mašine za obradu drveta od strane „NVO GA“ i izvršena obuka osuđenika za rukovanje mašinama;
- Primljena donacija alata za potrebe bravarske radionice od strane NVO HELP (brusilice, bušilice, aparati za varenje). Takodje, izvršena obuka za 8 osuđenih lica nakon koje su dodijeljeni sertifikati o završenoj obuci za pomoćnog varioca;
- nabavka i ugradnja 2 agegata, a takodje i ugradnja ormara u okviru UIKS-a za poboljšanje priključnih tački u napajanju strujom;
- izvršena rekonstrukcija automehaničarske radionice
- detaljno adaptirana prostorija za boravak sprovodničke službe u Istražnom zatvoru
- zamijenjeno 32m dotrajale kanalizacione mreže

III. 2. Izvještaj o postupanju u upravnim stvarima za 2021. godinu

Shodno članu 159 stav 2 Zakona o upravnom postupku („Sl.list CG“br.56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), i Pravilniku o sadržaju godišnjeg izvještaja o postupanju u upravnim stvarima i bližem sadržaju i načinu vođenja evidencije u postupanju u upravnim stvarima (“Službeni list CG”, broj 82/17), Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je sačinila Izvještaj o postupanju u upravnim stvarima za 2021. godinu i isti dostavila Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava.

U periodu od 01.01.2021-31.12.2021.godine u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija su bila u radu 1.972 upravna predmeta, od čega 27 na zahtjev stranke, a 1.1945 po službenoj dužnosti, od kojih je 202 prenijeto iz 2020.godine. Od ukupnog broja predmeta koji su bili u radu u 2021.godini (sa predmetima iz 2020.godine-202) u izvještajnoj godini riješeno je 1.959 predmeta, a ostalo neriješeno 13 predmeta. Od ukupnog broja zahtjeva u izvještajnoj godini 1.959, broj usvojenih zahtjeva je iznosio 1.888, odbijenih 16, i obustavljenih 55. Podnijetih žalbi bilo je 173, a u postupcima po žalbi, poništenih rješenja kada je predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak i odlučivanje bilo je 21. U izvještajnom periodu, izdato je 686 uvjerenja o čijenicama o kojima se vodi službena evidencija, shodno članu 33 Zakona o upravnom postupku.

III. 3. Izvještaj o radu i stanju u oblastima iz nadležnosti UIKS-a za 2021.godinu

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je pripremila Izvještaj o radu za 2021. godinu, u skladu sa članom 74 Zakona o državnoj upravi („Sl.list CG“, br.78/18 i 70/21) i članom 48 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“, br.118/20, 121/20, 1/21, 2/21, 29/21, 34/21, 41/21, 85/21 i 11/22). Saglasno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada Uprave za izvršenje krivičnih sankcija.

U navedenom Izvještaju o radu i stanju u oblastima iz nadležnosti UIKS-a za 2021.godinu, sadržani su podaci o realizaciji ciljeva iz Programa rada Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, za 2021.godinu, pregled mjera i aktivnosti preduzetih za izvršavanje postavljenih ciljeva, prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, predlog mjera za unapređenje stanja u upravnoj oblasti, finansijski izvještaj, kao i ostale aktivnosti u okviru djelokruga rada ove uprave. Navedeni izvještaj je prosljeđen Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava.

III. 4. Donošenje internih pravila i procedura

Shodno članu 7 Zakona o upravljanju i unutašnjoj kontroli u javnom sektoru ("Sl. list CG", br. 75/2018) Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je u 2022.godini utvrdila interna pravila i procedure u cilju unaprijeđenja odlučivanja u realizaciji utvrđenih poslovnih ciljeva subjekta; pravilnog, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog poslovanja; obavljanja poslovanja u skladu sa zakonom i internim opštim aktima; jačanja odgovornosti rukovodilaca za upravljanje sredstvima u realizaciji ciljeva; obezbjeđenja pouzdanog, potpunog i blagovremenog finansijskog i drugog izvještavanja; i zaštite sredstava od gubitaka koji mogu nastati neodgovarajućim upravljanjem, neopravdanim trošenjem i korišćenjem, kao i drugih nepravilnosti i prevara.

U skladu sa EU standardima u izvještajnoj godini usvojeno je 16 standardnih operativnih procedura za službenike obezbjeđenja i tretmana, koje su izrađene još 2021.godine u saradnji UIKS-a, Ministarstva pravde ljudskih i manjinskih prava i Zaštitnika ljudskih prava uz podršku Savjeta Evrope.

Interne procedure donijete za procese rada u Odsjeku obezbjeđenja u izvještajnoj godini su sljedeće:

- **IZRADA IZVJEŠTAJA ZA USLOVNI OTPUST;**
- **POSTUPANJE OSOBLJA U CILJU SPRJEČAVANJA NASILJA MEĐU ZATVORENICIMA ;**
- **SMANJENJE NASILJA;**
- **SPROVOĐENJE U PRIVATNU ZDRAVSTVENU USTANOVU;**
- **OBAVLJANJE MEDIJACIJE MEĐU ZATVORENICIMA;**
- **SPROVOĐENJE ZATVORENIKA IZVAN UIKS-A U CILJU OSTVARIVANJA POGODNOSTI UZ NADZOR SLUŽBENIKA OBEZBJEĐENJA;**
- **POSTUPANJE PREMA ZATVORENICIMA TOKOM PRVIH 24 H U ZATVORU ;**
- **POSTUPANJE PO PRITUŽBAMA ZATVORENIKA I PRITVORENIKA;**
- **POSTUPANJE TOKOM PRETRESA SVIH LICA KOJA ULAZE U UIKS;**
- **PISANJE IZVJEŠTAJA (OSIM IZVJEŠTAJA O UPOTREBI SREDSTAVA PRINUDE);**
- **POSTUPANJE KOD POKUŠAJA SUICIDA ZATVORENIKA;**
- **POSTUPANJE KOD SAMOPOVREĐIVANJA ZATVORENIKA;**

- **POSTUPANJE SA NASILNIM ZATVORENICIMA;**
- **POSTUPANJA U SLUČAJU NASILNIČKOG PONAŠANJA;**
- **POSTUPANJA NAKON INCIDENTA;**
- **NASILJE MEĐU ZATVORENICIMA**

III.5. Izvještaj o realizaciji mjera sadržanih u Izvještaju Nacionalnog preventivnog mehanizma broj:05-36/21-5 o obilasku Maloljetničkog zatvora, Poluotvorenog odjeljenja i "C" odjeljenja Zatvora za duge kazne

Stručni tim Nacionalnog preventivnog mehanizma (NPM) u decembru 2021.godine izvršio je obilazak Maloljetničkog zatvora, Poluotvorenog odjeljenja Zatvora za duge kazne i "C" odjeljenja Zatvora za duge kazne, nakon čega je u martu 2022.godine UIKS-a dostavljen Izvještaj sa preporukama.

Preporuke NPM u odnosu na Maloljetnički zatvor su se odnosile na sledeće:

- **Pripremiti individualni plan i program tretmana za svakog maloljetnika i voditi evidenciju o realizaciji; dodatno edukovati službenike obezbeđenja za rad sa maloljetnicima; maloljetnicima omogućiti program obrazovanja, sporta, profesionalne obuke, rekreacije i druge aktivnosti; raditi na uspostavljanju sistema kontinuirane društvene podrške i saradnje u procesu rehabilitacije maloljetnika.**

U odnosu prema svakom maloljetniku se sa naročitom pažnjom utvrđuje poseban individualni plan programa tretmana resocijalizacije. Program tretmana se utvrđuje u zavisnosti od potreba maloljetnih lica i podrazumijeva između ostalog sledeće:

- program edukativnih i kulturnih aktivnosti, koji se realizuje na nakon što se imenovanom jednom nedeljno prikazuje edukativni program u vidu dokumentarnog i filmskog sadržaja namijenjenog adolescentima. Navedeni programi sprovode se u cilju što kvalitetnijeg organizovanja vremena imenovanih u Upravi, kao i što efikasnije reintegracije i resocijalizacije istih u zajednicu i društvo, kako bi po izlasku iz zatvora što bolje i kvalitetnije organizovali svoje vrijeme.

- program sportskih i rekreativnih aktivnosti koji se realizuju svakodnevno najmanje četiri časa dnevno u slobodno vrijeme na sportskim terenima i prostorijama zatvora namijenjenim za tu svrhu, kao i jednom nedeljno sa realizatorom za sportske i rekreativne aktivnosti (stoni tenis, fudbal i košarka). Navedeni program sprovodi se u cilju unapređenja i održavanja što kvalitetnijeg fizičkog i mentalnog zdravlja maloljetnih lica.

Jačanje, odnosno podsticanje što boljih i kvalitetnijih odnosa sa porodicom. Maloljetnici komunikaciju sa porodicom, kao najznačajnijim protektivnim faktorom ostvaruju tokom redovnih posjeta, ali i telefonskim putem, u cilju jačanja kvalitetnijih odnosa unutar porodice.

- psihološke radionice, koje se realizuju jednom nedeljno i imaju za cilj da maloljetnici razumiju period adolescencije u kom se nalaze kroz radionice o adolescenciji, da pokušaju da odgovore na pitanje: "Ko sam ja i šta želim?", zatim da nauče kako da se odupru pritiscima grupe ili pojedinca, da savladaju tehnike socijalnih vještina za kontrolu bijesa, da kroz radioničarski rad nauče da steknu naviku za kolektivnu saradnju, uspostavljanje zrelih socijalnih relacija i razvoj drugih pozitivnih osobina ličnosti.

- program opismenjavanja koji se u Maloljetničkom odjeljenju sprovodi jednom nedeljno i ima za cilj usmjeravanje i motivaciju maloljetnika kako bi naučili da čitaju i pišu, obzirom da su nepismeni. Za sada ovaj program opismenjavanja kod imenovanih maloljetnika daje dobre rezultate.

- radno okupacionu terapiju maloljetnika koja se sprovodi gotovo svakodnevno kroz radna angažovanja kao oblik tretmana.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za izvršenje krivičnih sankcija iz 2021.godine, u Odjeljenju za maloljetnike sistematizovano je 12 izvršilaca obezbjedenja i realizator tretmana.

U cilju daljeg usavršavanja i edukacije službenika u skladu sa najboljim praksama i relevantnim međunarodnim standardima, tokom 2022 .godine u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija u okviru plana i programa stručnog usavršavanja zaposlenih održavane su obuke na temu postupanja prema licima kojima je izrečena kazna maloljetnički zatvor i vaspitna mjera upućivanje u ustanovu zavodskog tipa, te obuka „Individualne razlike u postupanju sa maloljetnim licima“.

U Odjeljenju za maloljetnike nalazilo se na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora 4 lica i 6 lica kojima je izrečena vaspitna mjera upućivanje u ustanovu zavodskog tipa. Sproveden je posebni programa tretmana-grupnog programa za rad sa maloljetnicima. Radno angažovanje na poslovima održavanja higijene, u kuhinji, na poslovima frizera, baštovana.

Maloljetnim licima kontinuirano se omogućava i obezbjeđuje program obrazovanja, sporta, stručne obuke, rekreaciju, kao i druge svrsishodne aktivnosti. Naime, u Odjeljenju za maloljetnike u toku 2021. godine napravljen je plan i program dnevnih aktivnosti koji podrazumijeva sportske, kulturne i edukativne aktivnosti, psihološke i kreativne radionice, radni angažman, a sve u cilju njihove bolje resocijalizacije i reintegracije u društvenu sredinu. Razne vrste sportskih aktivnosti koje su usmjerene na podizanje duhovnog i kulturnog nivoa maloljetnika doprinijele su razvoju njihovih afiniteta i dispozicija, a što sve može dati značajan doprinos procesu resocijalizacije (Stoni tenis, fudbal i košarka).

Tokom 2022.godine u okviru projekta „Romska organizacija mladih Koračajte sa nama – Phiren Amence“, – program/projekat „REintegriši se“ – realizovane su sedmično po dvije radionice u radioničarskom krugu, gdje su zatvorenici romske populacije i maloljetnici radili su na izradi rukotvorina, dekupaž tehnika, kutije, ramovi, itsl. Cilj ovog projekta je između ostalog bio i da lica na izdržavanja zatvorske kazne unaprijede svoj individualne sposobnosti, a po izlasku iz zatvora dobiju mogućnost da svoja znanja i vještine valorizuju kroz samostalni rad ili ponude svoje usluge na tržištu rada.

Tokom 2022.godine započeo je grupni program sa maloljetnicima psiholoških radionica u okviru programa "Osnaži se" koji vodi psiholog, a ima za cilj izgradnju i aktivacije stvaralačkih snaga, razvijanje navika za kolektivnu saradnju, uspostavljanje zrelih socijalnih relacija i razvoj drugih pozitivnih osobina ličnosti kao i promociju prosocijalnih obrazaca ponašanja. Psihološke radionice su održavane jednom nedjeljno, jednom nedeljno kreativne radionice.

U skladu sa Zakonom o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, za maloljetnike kojima je izrečena vaspitna mjera upućivanje u vaspitnu ustanovu zavodskog tipa, svaka tri mjeseca dostavlja se izvještaj Centru za socijalnu rad, kao i sudu koji je izrekao mjeru. Izvještaj obuhvata informacije o tretmanu resocijalizacije maloljetnika, odnosno njegovom napretku i eventualni predlog za obustavu mjere ili zamjenu te mjere nekom drugom mjerom.

Predstavnici stručne službe suda, odnosno sudija koji je izrekao mjeru, posjećuju maloljetnike u Odeljenju za maloljetnike, obavljaju razgovor sa njima kao i sa realizatorom tretmana, fokusirajući se, ne samo na program resocijalizacije, već i na uslove boravka. Na taj način se ostvaruje saradnja između suda koji je izrekao vaspitni mjeru i Uprave za izvršenje krivičnih sankcija gdje maloljetnik mjeru izvršava. Ukoliko je maloljetniku osim vaspitne mjere upućivanje u vaspitnu ustanovu zavodskog tipa izrečena u međuvremenu još jedna mjera, npr učesce u posebnim programima tretmana (koja se također izvršava u UIKS-u) osim redovnih izvještaja, o tome se sačinjava posebni izvještaj sa detaljnim osvrtom na učesce u raznim psihološkim i kreativnim radionicama. Prednje, ukazuje da stručne službe Uprave za izvršenje krivičnih sankcija uspostavljaju kontinuirano međuinstitucionalne saradnje u procesu rehabilitacije maloljetnika.

Preporuke NPM u odnosu na "C" Odjeljenje Zatvora za duge kazne su bile sljedeće:

- **Omogućiti radno angažovanje zatvorenika sa dugotrajnom kaznom zatvora; omogućiti dužinu trajanja posjete u skladu sa Pravilnikom o kućnom redu u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija.**

Odredbama čl.74 Zakona o izvršenju kazne zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti propisano je da zatvorenik ima pravo na porodičnu posjetu od strane bračnog ili vanbračnog partnera i djece, koja se obavlja u posebnoj za to namijenjenoj prostoriji, bez nadzora, jednom mjesečno u trajanju do tri časa. Usled važeće epidemiološke situacije i poštovanja epidemioloških mjera, čišćenja i dezinfekcije prostorija namijenjenih za porodične posjete, tokom 2022.godine porodične posjete su realizovane u skraćenom trajanju na 2,30h i to u vremenskom intervalu od 09h do 11 h, kao i od 12h do 14h.

U odnosu na radno angažovanje osuđenih lica koja borave u "C" odjeljenju, shodno odredbama Člana 44 Pravilnika o kućnom redu u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija propisano je da odluku o rasporedu zatvorenika na radna mjesta utvrđena navedenim Pravilnikom, donosi lice koje rukovodi zatvorom, a uz obaveznu saglasnost organizacione jedinice koja vrši poslove u vezi rada zatvorenika, organizacione jedinice tretmana i organizacione jedinice koja vrši poslove obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

Prilikom radnog angažovanja posebno se cijeni stepen bezbjedonosnog rizika, kao i izjašnjenje zdravstvene službe UIKS-a o zdravstvenom stanju zatvorenika i njegovim sposobnostima za radno angažovanje i obavljanje radnih poslova.

Imajući u vidu činjenicu da su u "C" odjeljenju Zatvora za duge kazne smješteni zatvorenici sa visokom stepenom bezbjedonosnog rizika, koji zahtijevaju i poseban visoki stepen obezbjeđenja, samim tim su isti u manjoj mjeri radno angažovani.

Razvijen je posebni program tretmana za zatvorenike sa dugim zatvorskim kaznama-program sadrži opis svake radionice i opšte preporuke za rad sa ovom kategorijom zatvorenika. Zatvorenici osuđeni na duge zatvorske kazne su pohađali licenciranu obuku za računare "Sticanje i razvoj digitalne ključne kompetencije".

III.7. Izvještaj o realizaciji mjera za 2022.godinu iz Izvještaja (CPT) povodom posjete Crnoj Gori u oktobru 2017.godine

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija kontinuirano radi na sprovođenju preporuka Evropskog komiteta za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT), o čemu je izvještavala Ministarstvo pravde prava tokom 2022.godine na polugodišnjem nivou. U Izvještaju CPT na zatvorski sistem odnosi se 43 preporuka. Imajući u vidu preporuke CPT, UIKS kroz realizaciju i djelimičnu realizaciju istih, ulaže napore i teži da unaprijedi zdravstvenu zaštitu, tretman i reintegraciju zatvorenika, materijalne uslove lica lišenih slobode, zdravstvenu zaštitu, kadrovske kapacitete, obuke zatvorskog osoblja sa posebnim akcentom na zabranu mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, i sprječavanje nasilja među zatvorenicima, kao i mnoga druga pitanja koja su od posebnog značaja za nesmetano i uspješnije funkcionisanje zatvorskog sistema shodno međunarodnim standardima i principima dobre EU prakse.

IV IZVRŠAVANJE ZAKONA I DRUGIH PROPISA

Kod Uprave za izvršenje krivičnih sankcija je u 2022.godini, saglasno primjeni Zakona o upravnom postupku u radu je bilo **1.287 predmeta (1.199 po službenoj dužnosti, 75 po zahtjevu stranke i 13 iz prethodne godine)**. Od ukupnog broja svih predmeta 1.278 (po službenoj dužnosti i po zahtjevu stranke) **riješenih u roku bilo je 1.274, dok je 13 predmeta bilo u toku**. Od ukupnog broja predmeta riješenih u izvještajnom periodu, tj.1.274, **broj usvojenih zahtjeva je iznosio 1.244, odbijenih 11, i obustavljenih 19** (redovan istek kazne, uslovni otpust, odustanak od disciplinske prijave protiv lica lišenih slobode). U izvještajnom periodu u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija **izdato je 726 uvjerenja** i to: 323 uvjerenja na zahtjev službenika i 403 uvjerenja na zahtjev lica lišenih slobode i njihovih punomoćnika. **Podnijetih žalbi je bilo 44**, od čega su 42 proslijeđene Ministarstvu pravde kao drugostepenom organu koje su se odnosile na postupke po službenoj dužnosti, dok su 2 žalbe proslijeđene drugostepenom organu u postupku po slobodnom pristupu informacijama, a odnosile su se na postupke po zahtjevu stranke.

Tabela 2 Podaci o postupanju u upravnim stvarima

R.BR.	EVIDENCIJA	UIKS
2)	Broj pokrenutih upravnih postupaka po zahtjevu stranke	75
3)	Broj pokrenutih upravnih postupaka po službenoj dužnosti	1.199
4)	Broj neriješenih predmeta u izvještajnom periodu	13
5)	Broj neriješenih predmeta iz prethodne godine	13
6)	Broj riješenih predmeta u izvještajnom periodu	1.274
7)	Broj usvojenih zahtjeva	1.244
8)	Broj odbijenih zahtjeva	11
9)	Broj predmeta riješenih u roku	1.274
10)	Broj predmeta riješenih po isteku roka	0
11)	Broj obustavljenih postupaka	19
12)	Broj podnijetih žalbi	44
13)	Broj rješenja donijetih po zahtjevu za ponavljanje postupka	0
14)	Broj podnijetih – usvojenih prigovora	0
15)	Broj podnijetih – odbijenih prigovora	0
16)	Broj i vrste izdatih uvjerenja i drugih isprava o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija	726
16)	Broj i vrste izdatih uvjerenja i drugih isprava o činjenicama o kojima se ne vodi službena evidencija	-

V FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Sredstva koja su odobrena Zakonom o budžetu za 2022. godinu u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija iznosila su **10.272.509,39 €**. Takođe su odobrena sredstva u iznosu od **132.709,21 €** u budžetu Uprave za imovinu na program: Objedinjenje javne nabavke Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, odnosno navedena sredstva su korišćena za potrebe Uprave za izvršenje krivičnih sankcija.

Tokom godine, shodno potrebama Uprave iznos i struktura budžeta mijenjanja na način što su iz budžeta Uprave za izvršenje krivičnih sankcija preusmjerena sredstva u iznosu od **34.000,00 €** potrošačkoj jedinici Uprava za imovinu – Objedinjenje javne nabavke.

U konačnom, nakon navedenih izmjena i izmjenom strukture budžeta, preusmjeravanjem sredstava po programima i budžetskim pozicijama u okviru odobrenog budžeta, tekući budžet Uprave za izvršenje krivičnih sankcija iznosio je **10.581.313,43 €**.

Izvršenje budžeta za 2022.godinu je iznosilo **10.537.855,12 €**, što pocentualno iznosi **99,58 %** tekućeg budžeta i **100,00 %** u odnosu na plan budžeta.

Tabela br.3-Izvršenje budžeta po budžetskim stavkama-2022.

Izvor sredstava	Stavka izdatka	Planirano	Tekuci budžet	Izvršenje	Procenat izvršenja
Budžet	411 Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	6.755.706,23	6.411.706,23	6.403.526,20	99,87
Budžet	412 Ostala lična primanja	46.903,96	114.603,96	114.176,69	99,63
Budžet	413 Rashodi za materijal	1.888.858,50	1.743.964,58	1.741.271,25	99,85
Budžet	414 Rashodi za usluge	37.182,21	60.382,21	59.505,96	98,55
Budžet	415 Rashodi za tekuće održavanje	236.058,07	248.058,07	247.997,32	99,98
Budžet	417 Renta	0,99	0,99	0,00	
Budžet	419 Ostali izdaci	828.596,43	1.193.290,15	1.172.101,37	98,22
Budžet	42 Transferi za socijalnu zaštitu	1,00	1,00	0,00	
Budžet	431 Transferi institucijama, pojedincima nevladinom i javnom sektoru	337.001,00	337.001,00	331.348,50	98,32
Budžet	441 Kapitalni izdaci	52.200,00	59.500,00	56.852,77	95,55
Sopstveni prihod	441 Kapitalni izdaci	70.000,00	70.000,00	68.271,02	97,53
Budžet	463 Otplata obaveze iz prethodnog perioda	1,00	342.805,04	342.804,04	
UKUPNO		10.272.509,39	10.581.313,43	10.537.855,12	99,58

Ukupan naplaćeni sopstveni prihod na dan 31.12.2022. godine iznosi **116.015,55 €**, a obuhvata sledeće prihode:

1. Prihod ekonomije	104.316,22 €
2. Prihod stolarske	3.671,50 €
3. Prihod od prodaje starog željeza	1.881,60 €
4. Prihod od naplate sprovođenja	5.855,00 €
5. Prihod po odluci za nanijetu štetu	85,60 €
6. Prihod od taksi	125,40 €

Napomena: Iznos od **43.924,03 €** sopstvenog prihoda je ostvaren u 2022. godini a isti će biti uplaćenu u 2023. godini.

Ukupno dugovanje sudova i tužilaštava na dan 31.12.2022. godine iznosu **904.880,56 €**, a struktura je sledeća.

➤ Sudovi dug	880.630,20 €
➤ Prekršajni organi dug	9.065,80 €
➤ Tužilaštva dug	15.184,56 €

Napomena: Nakon 31.05.2021. godine nije vršeno fakturisanje shodno Zakonu o fiskalizaciji.

VI OSTALE AKTIVNOSTI U OKVIRU DJELOKRUGA RADA UIKS-a ZA 2022.GODINU

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija (u daljem tekstu UIKS) nadležna je za poslove koji se odnose na: izvršenje krivičnih sankcija, i to: kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora i maloljetničkog zatvora, mjera bezbjednosti koje se u skladu sa zakonom izvršavaju u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija; vaspitne mjere upućivanje u ustanovu zavodskog tipa, kazne zatvora izrečene u prekršajnom postupku i mjera za obezbjeđenje prisustva okrivljenog u krivičnom postupku - pritvor; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

U UIKS-a se obavljaju poslovi obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica, zdravstvene zaštite, tretmana i reintegracije zatvorenika, stručnih obuka i rada zatvorenika, stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika Uprave i drugi poslovi od značaja za izvršenje krivičnih sankcija.

Navedene poslove obavljaju službenici za poslove obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica (u daljem tekstu: službenici obezbjeđenja), zdravstveni radnici, realizatori tretmana, instruktori za rad i stručno osposobljavanje zatvorenika, kao i pedagozi, psiholozi, socijalni radnici i drugi zaposleni.

Osuđenici izvršavaju kazne zatvora izrečene u krivičnom i prekršajnom postupku. Kazne zatvora izdržavaju odvojeno muškarci, žene i maloljetnici, osuđena i pritvorena lica. U zavisnosti od nivoa bezbjednosti, vrste programa tretmana i reintegracije, kao i obima ograničenja sloboda i prava osuđenog, kazne zatvora i kazne dugotrajnog zatvora izvršavaju se u prostorijama zatvorenog i poluotvorenog tipa.

VI 1. SMJEŠTAJNI KAPACITETI I POPUNJENOST KAPACITETA U 2022.GODINI

Smještajni kapaciteti u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija u toku 2022.godine bili su predviđeni za smještaj **1.333** lica lišenih slobode i to:

- ✚ Zatvor za duge kazne -**751**, od čega Odjeljenje za maloljetnike **12** i Odjeljenje za žene-**39**;
- ✚ Istražni zatvor Podgorica-**292**;
- ✚ Zatvor za kratke kazne Podgorica-**175**
- ✚ Zatvor Bijelo Polje-**115**

Na početku 2022. godine u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija bilo je smješteno **ukupno 920**, a na kraju godine **1.026** lica.

Tabela br.4-Brojno stanje lica lišenih slobode na početku izvještajne godine

Stanje lica lišenih slobode po zatvorima na dan 01.01.2022.godine

ORGANIZACIONE JEDINICE	Muškarci		Žene	Maloljetnici		Vaspitna mjera upućivanje u ustanovu zavodskog tipa		UKUPNO
				M.	Ž.	M.	Ž.	
Zatvor za duge kazne	403		20	5	0	3	0	431
Istražni zatvor Podgorica	328		10	0	0	0	0	338
Zatvor za kratke kazne Podgorica	72		0	0	0	0	0	72
Zatvor Bijelo Polje	78		0	1	0	0	0	79
	prityvorena lica	osuđena lica						
	52	26						
UKUPNO	881		30	6	0	3	0	920

Od ukupnog broja lica lišenih slobode na početku 2022.godine, nalazilo se **529 osuđenih lica** od čega (476 državljana CG i 53 stranih državljana) i **391 prityvorenih lica** od čega (291 državljana CG i 100 stranih državljana).

Tabela br.5-Brojno stanje lica lišenih slobode na kraju izvještajne godine

Stanje lica lišenih slobode po zatvorima na dan 31.12.2022.godine

ORGANIZACIONE JEDINICE	Muškarci		Žene	Maloljetnici		Vaspitna mjera upućivanje u ustanovu zavodskog tipa		UKUPNO
				M.	Ž.	M.	Ž.	
Zatvor za duge kazne	446		26	2	0	1	0	475
Istražni zatvor Podgorica	359		13	0	0	0	0	372
Zatvor za kratke kazne Podgorica	77		0	0	0	0	0	77
Zatvor Bijelo Polje	102		0	0	0	0	0	102
	prityvorena lica	osuđena lica						
	50	52						
UKUPNO	984		39	2	0	1	0	1.026

Od ukupnog broja lica lišenih slobode na kraju 2022.godine, nalazilo se **604 osuđena lica** od čega (545 državljana CG i 59 stranih državljana) i **422 prityvorena lica** od čega (337 državljana CG i 85 stranih državljana).

Tokom godine u sva četiri zatvora (Zatvor za duge kazne, Istražni zatvor Podgorica, Zatvor za kratke kazne Podgorica i Zatvor Bijelo Polje) primljeno je ukupno **2.150 lica** lišenih slobode, a otpušteno **2.050** i to:

Tabela br.6-Brojno stanje lica lišenih slobode tokom izvještajne godine

Prijem i otpust lica lišenih slobode tokom 2022.godine

Org. jedinice	Zatvor za duge kazne				Zatvor za kratke kazne PG	Istražni zatvor Podgorica			Zatvor Bijelo Polje	UKUPNO
	pol	M.	Ž.	maloljetnici		M.	M.	Ž.		
Zatvor				Vaspitna mjera	M.					
PRIJEM	312	24	0	1	714	596	28	1	(176 protvor, 298 zatvor)	
UKUPNO	ZATVOR ZA DUGE KAZNE				ZKK	ISTRAŽNI ZATVOR PG			ZBP	
	337				714	625			474	2.150
OTPUST	269	18	3	3	709	568	29	1	(179 pritvor, 271 zatvor)	
UKUPNO	ZATVOR ZA DUGE KAZNE				ZKK	ISTRAŽNI ZATVOR PG			ZBP	
	293				709	598			450	2.050

Tokom godine u UIKS-u primljeno je **369 stranih** i **1.781 državljana Crne Gore**, a otpušteno je **378 stranaca** i **1.672 državljana Crne Gore**.

U tabeli br.7 prikazana su najčešća djela osuđenih lica u krivičnom i prekršajnom postupku primljenih na izdržavanje kazne.

Tabela br.7-Najčešća krivična i prekršajna djela

KRIVIČNA DJELA	BROJ
Protiv života i tjela	89
Protiv polne slobode	10
Protiv braka i porodice	86
Protiv imovine	242
Protiv zdravlja ljudi	203
Protiv bezbjednosti javnog saobraćaja	30
Protiv državnih organa	28
Protiv javnog reda i mira	118
Protiv opšte sigurnosti ljudi I imovine	9
Protiv slobode i prava čovjeka I građanina	61
Protiv platnog prometa	22
Protiv pravosuđa	4
PREKRŠAJNA DJELA	BROJ
Iz Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima	394
Iz Zakona o javnom redu i miru	63
Iz Zakona o zaštiti od nasilja u porodici	140
Zamjena novčane kazne u kaznu zatvora	444

VI 2. BEZBJEDNOST

Jedna od osnovnih funkcija Uprave za izvršenje krivičnih sankcija je očuvanje bezbjednosti. Službenici obezbjeđenja su u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima u vršenju poslova obezbjeđenja tokom 2022. godine kroz redovnu proceduru pretresa lica lišenih slobode i prostorija u kojima su ova lica smještena i/ili njihovih zajedničkih prostorija, obavili ukupno 1.233 pretresa.

Na prijavnicama UIKS-a kroz redovnu kontrolu lica koja ulaze u UIKS po raznim osnovama tokom izvještajne godine obavljeno je ukupno 23.756 pretresa lica koja su došla u Upravu po raznim osnovama.

Prilikom izvršenih pretresa pronađeno je oduzeto ukupno 1.332 stvari i predmeta čije držanje i upotreba nijesu dozvoljeni u zatvoru.

U sljedećoj tabeli prikazani su najčešće pronalazeni i oduzimani nedozvoljene stvari i predmeti.

Tabela br.8-Najčešće pronalazene stvari i predmeti

NAZIV PREDMETA	BROJ
Zamotuljci nepoznate sadržine	9
Praškasta i biljna materija nepoznate vrste i porijekla	1 slučaj
Tablete	605 i ½ + 4 kutije
Špric	27
Igle	43
Mobilni telefoni	196
Punjači za mobilne telefone	113
Sim kartice	37
Baterije za mobilne telefone	3
Slušalice za mobilni telefon	14
Šipke (metalne/drvene)	32
Improvizovani bodež	74

Kada je u pitanju obavljanje poslova u Odsjeku sprovodničkog obezbjeđenja službenici raspoređeni na ovim poslovima izvršili su sprovođenje 6.702 lica lišenih slobode (pritvorenih i osuđenih lica) na suđenja, u tužilaštva, policiju, bolnicu, u privatne zdravstvene ustanove, na sahrane, kućne posjete i na druga propisna odredišta.

Zbog nepoštovanja pravila ponašanja propisanih Pravilnikom o kućnom redu u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija i Pravilnika o bližem načinu izvršavanja pritvora, pokrenuto je 623 disciplinska postupaka protiv lica lišenih slobode i to: protiv pritvorenih lica 275, a protiv osuđenih lica 348 postupaka.

Sredstva prinude od strane službenika obezbjeđenja upotrijebljena su u 11 slučaja prema 14 lica lišenih slobode (primjena fizičke snage, sredstava za vezivanje, upotreba službene palice, upotreba ručnog spreja sa nadražujućim sredstvom). Sredstva prinude upotrebljavana su uglavnom zbog pružanja aktivnog ili pasivnog otpora, nepostupanja po usmenoj ili drugoj naredbi, učestvovanja u tuči ili nanošenje tjelesnih povreda, sprječavanja samopovređivanja, sprječavanja napada na službeno lice, nasilničkog ponašanja, te sprečavanja napada na drugog zatvorenika.

U UIKS-u je u izvještajnoj godini je registrovano 117 pojedinačnih slučajeva štrajka glađu lica lišenih slobode. U Zatvoru za duge kazne 15 zatvorenika je štrajkovala glađu, (13 iz ličnih razloga, 2 zbog nezadovoljstva smještajem u Disciplinsko odjeljenje), u Istražnom zatvoru Podgorica 96 pritvorenih lica su štrajkovala glađu (1 zbog nezadovoljstva radom zdravstvene službe, 2 zbog nezadovoljstva radom suda, 93 zbog nezadovoljstva uslovima boravka), u Zatvoru za kratke kazne Podgorica 1 lice je štrajkovalo glađu (zbog pokretanja disciplinskog postupka), dok je u Zatvoru Bijelo Polje registrovano 5 slučajeva štrajka glađu, od kojih 1 zatvorenik i 4 pritvorena lica (zbog nezadovoljstva odlukom suda).

Tokom trajanja štrajka zdravstveno stanje zatvorenika je redovno praćeno od strane zatvorskih ljekara shodno Uputstvu o zdravstvenoj zaštiti zatvorenika (osuđenih i pritvorenih lica), te drugim propisima koji bliže regulišu prava i obaveze ovih lica i postupanje nadležnih službi u slučaju štrajka.

U 2022.godini, kroz postupak javnih nabavki izvršena je nabavka djelova službene uniforme službenika obezbjeđenja HTZ oprema, za osuđena lica i za službenike, nabavka softverski licenci za IP kamere, i preduzete aktivnosti na odražavnju sistema video nadzora. U cilju unaprjeđenja tehničke bezbjednosti, kroz postupak javnih nabavki izvršena je nabavka softverski licenci za IP kamere, i preduzete aktivnosti na odražavnju sistema video nadzora. Izvršena je nabavka bezbjednosne opreme i to: 30 računara, 30 desktopova, 10 multifunkcionalnih štampača i 5 kolor štampača, kao i nabavka serverske opreme u cilju proširenja sistema IP video nadzora u UIKS-u. Takođe, izvršena je nabavka bezbjednosne opreme licenci za IP kamere (20). U potpunosti je integrisan video nadzor u Zatvorskoj prodavnici Zatvora za duge kazne, dio video nadzora zatvora u Bijelom Polju.

Na mjestima gdje je bilo potrebe u organizacionim jedinicama dodate su IP kamere. Nastavljeno je na radu integracije video nadzora u IP sistem na platformi milestone. Izvršeni su radovi na poboljšanju energetske mreže UIKS-a, sanirane su kritičke tačke. Izvedena je prenaponska i prekostrujna zaštita opreme i potrošača, zaštita od kratkog spoja i zaštita od napon dodira, pa je povećana i sigurnost osoblja koje radi na održavanju. U sklopu ovih nabavki izvršena je i nabavka i ugradnja jednog dizel elektro agregata snage 53kW, koji služi za rezervno napajanje upravne zgrade i drugog snage 88kW, koji u Istražnom zatvoru služi kao rezervno napajanje reflektora na bedemima, stražarskih osmatračkih mjesta i ometača. Izvršena je i provjera stepena usklađenosti postojećeg sistema informacione bezbjednosti u UIKS-u za koju su se angazovali eksperti Instituta za standarde i tehnologije Beograda. U odnosu na ISO/IEC 27001 standarda izvršena je GAP analiza informacionog sistema ali i uspješnost organizacije bezbjednosti i fizičko-tehničke zaštite.

VI 3. SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

U toku 2022.godine Upravi za izvršenje krivičnih sankcija podnijeto je 19 Zahtjeva za slobodan pristup informacijama, od kojih su svi predmeti riješeni, 10 zahtjeva je usvojeno, 5 zahtjeva su odbijena, jer su predstavljali sačinjavanje nove informacije, dok su 4 djelimično usvojena.

Tabela br.9-Zahtjevi i postupanje po zahtjevima za SPI

Podnijeti zahtjevi							
Br. zahtjeva	Usvojeno	Odbijeno	Djelimično usvojeni	Odbačeno	Podnosilac obaviješten	Dostavljeno nadležnom organu	U toku
19	10	5	4	/	/	-	-
Podnijete žalbe							
Br. žalbi	Usvojeno	Odbijeno	Postupak obustavljen	U toku			
2	-	-	-	2			

VI 4. SARADNJA SA KANCELARIJOM ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Kao i prethodnih godina, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je i u 2022.godini ostvarivala uspješnu saradnju sa Institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, kao i Nacionalnim preventivnim mehanizmom za sprječavanje torture (NPM).

U izvještajnoj godini sva lica lišena slobode koja su smatrala da im je na bilo koji način uskraćeno neko od osnovnih ljudskih prava, podnosila su pritužbi instituciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, preko sandučića za pritužbe koje postoje u svim organizacionim jedinicama Uprave, a Zaštitnik je i po sopstvenoj inicijativi formirao predmete shodno Zakonu o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda.

Tokom 2022.godine, Upravi za izvršenje krivičnih sankcija od strane Institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda dostavljeno je na postupanje i izjašnjenje 30 pojedinačnih pritužbi zatvorenika. Struktura pritužbi prati trend iz prethodnih izvještajnih perioda (pritužbe na zdravstvenu zaštitu, otežan prelazak u povoljniju klasifikacionu grupu, odnosno reklasifikaciju, i dr.).

Uprava UIKS-a je sve činjenice i okolnosti po pritužbama pažljivo ispitala i utvrđivala i o tome uredno izvještavala Zaštitnika o postupanju po istima, ali i preduzimala sve neophodne zakonske mjere i radnje u otklanjanju istih i dostavljala potrebna obavještenja i dokumentaciju nadležnim državnim institucijama.

Tokom 2022.godine od strane stručnog tima NPM izvršen je obilazak lica lišenih slobode. Tim NPM-a izvršio je obilazak UIKS-a povodom ishrane pritvorenih i osuđenih lica, kao i obilazak "A i F" paviljona, Odjeljenja za žene u Zatvoru za duge kazne i Sektora za zdravstvenu zaštitu. Na osnovu izvršenih obilazaka dostavljeni su izvještaji o zapažanjima sa odgovarajućim preporukama NPM. Povodom preporuka NPM, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija će, kao i prethodnih godina, insistirati na poštovanju preporuka NPM, i dostavljati izjašnjenje na iste.

VI 5. SARADNJA SA MEDIJIMA I NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija ostvaruje saradnju sa svim crnogorskim medijima. Otvorenost Uprave za saradnje sa medijima potvrđuje činjenica da je javnost informisana o događajima u Upravi, statističkim podacima, uslovima boravka lica lišenih slobode, aktivnostima koje preduzimaju zaposleni u cilju očuvanja stabilne bezbjednosti, kao i postizanju što kvalitetnije resocijalizacije i reintegracija zatvorenika, kroz razne oblike tretmana.

U 2022. godini u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, u saradnji sa nevladinim sektorom, realizovano je niz aktivnosti, koje su uticale na kvalitetniji tretman zatvorenika.

Finansirani projekti i programi NVO u oblasti zaštite i promovisanja ljudskih i manjinskih prava u Crnoj Gori, za koja su dodijeljena sredstva sa odgovarajuće pozicije Budžeta Crne Gore za 2021. godinu, a koji su se implementirani u 2022. godini su:

1. „Romska organizacija mladih Koračajte sa nama – Phiren Amence“, – program/projekat „REintegriši se“ – izrada rukotvoreina, dekupaž tehnika, kutije, ramovi, i sl. Cilj ovog projekta je između ostalog bio i da lica na izdržavanja zatvorske kazne unaprijede svoj individualne sposobnosti, a po izlasku iz zatvora dobiju mogućnost da svoja znanja i vještine valorizuju kroz samostalni rad ili ponude svoje usluge na tržištu rada. Nakon završenog projekta predstavljena je izložba radova u prisustvu medija i predstavnika NVO Sektora.
2. „Juventas“ - program/projekat „Jačanje kapaciteta institucija i unapređenje položaja zatvorenika/ca u odnosu na postupak uslovnog otpusta“ – (podrška realizatorima tretmana i zatvorenicima u vezi uslovnog otšusta), obuke za realizatore tretmana,- „Jačanje kapaciteta službe za tretman UIKS-a
3. „Identitet“ - program/projekat „Lična karta uspjeha“ –postpenalno savjetovalište, podijeljene brošure zatvorenicima za postpenalno savjetovalište
4. NVO Centar za građansko obrazovanje (CGO)-Projekat “Položaj maloljetnika u krivičnom postupku – od prevencije do reintegracije“.

U izvještajnom periodu u organizaciji NVO Juventas i Instituta za javno zdravlje na dobrovoljnoj osnovi testirano je 28 lica lišena slobode na zarazne i polno prenosive bolesti (hiv/aids,) Isti broj lica lišenih slobode je pohađalo radionice na zarazne i polno prenosive bolesti HIV/AIDS, Hepatitis, korišćenje narkotika-droga.

Između UIKS-a i NVO "Inicijativa mladih za ljudska prava" u maju 2022.godine, potpisan je memorandum o saradnji, za implementaciju projekta "Reintegracija kroz edukaciju", čija realizacija se odnosila na pružanje licencirane obuke-informatička obuka za mlade zatvorenike/ce starosti od 15-30 godina, koju obuku je pohađalo 20 zatvorenika. Pored navedenog od strane ove NVO realizovane su i obuke za službenike UIKS-a.

NVO Građanska alijansa je u okviru projekta "Dalje unaprjeđenje zaštite ljudskih prava pritvorenika i osuđenih lica u Crnoj Gori" uz podršku kancelarije Savjeta Evrope donirala UIKS-a za potrebe stolarske radionice donirala 3 mašine za obradu drveta kao i alat za obradu drveta i za 8 zatvorenika u Zatvoru za duge kazne izvršena je obuka za rukovanje mašinama.

Između Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i Njemačke nevladine organizacije „Help-Hilfe zur Selbsthilfe" potpisan je Memorandum o razumijevanju 30. 09 2022. u okviru projekta „Socijalno-ekonomsko osnaživanje u region zapadnog Balkana". U okviru projektnog zadatka je izvršena zamjena krovne konstrukcije zgrade Zatvora Bijelo Polje, nabavka opreme za bravarsku radionicu, obuka zatvorenika za zavarivače, trening za zaposlene u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija.

U organizaciji NVO HELP, realizovana je obuka za zanimanje pomoćni varioc za 10 zatvorenika nakon čega su uručeni sertifikati zatvorenicima, a takođe je doniran alat za potrebe bravarske radionice (brusilice, bušilice, aparati za varenje).

VI 6. PLAN INTEGRITETA I KADROVSKI POSLOVI

Saglasno članu 77 Zakona o sprječavanju korupcije („Sl.list CG", br. 53/14 i 42/17), Uprava za izvršenje krivičnih sankcija izradila je Izvještaj o sprovođenju plana integriteta, koji je dostavljen nadležnom organu i unijet u web aplikaciju Agencije za sprječavanje korupcije.

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je u 2022. godini u kontinuitetu ažurirala podatke o državnim službenicima i namještenicima kroz Centralnu kadrovsku evidenciju.

Poslove iz djelokruga rada Uprave na početku godine obavljalo je 515 izvršilaca. Tokom godine broj izvršilaca je varirao, radni odnos je prestao za 53 izvršioca, da bi na kraju izvještajne godine broj izvršilaca iznosio 486.

Kadrovskim planom za 2022. godinu planirano je zapošljavanje 28 izvršilaca. U skladu sa Mišljenjem Ministarstva finansija i socijalnog staranja, u toku 2022. godine u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, planirano je zapošljavanje ukupno 28 izvršilaca od čega po kategorizaciji radnih mjesta shodno Zakonu o državnim službenicima i namještenicima: 1 izvršilac iz kategorije ekspertske kadra, dok je shodno Uredbi o uslovima za sticanje zvanja i nivoima zvanja službenika Uprave za izvršenje krivičnih sankcija ("Sl. list CG", br.11/20), planirano zapošljavanje 1 izvršioca iz kategorije ekperstko rukovodni kadar, 1 izvršioca iz kategorije ekspertske kadar i 25 izvršilaca iz kategorije izvršni kadar. **U vezi sa navedenim Kadrovski plan je realizovan 85,70%.**

Kadrovskim planom za 2022.godinu, planirano je popunjavanje sljedećih radnih mjesta za 28 izvršilaca i to:

- 16 izvršilaca u Odsjeku obezbjeđenja,
- 4 izvršioca u Sektoru za zdravstvenu zaštitu,
- 1 izvršilac u Odsjeku za tretman u Zatvoru za duge kazne,
- 6 izvršilaca u Sektoru za stručnu obuku i rad zatvorenika,
- 1 izvršilac u Službi za finansijske poslove i javne nabavke-Biro za javne nabavke.

Nakon usvajanja Kadrovskog plana za 2022.godinu, shodno članu 178 Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, objavljeni su interni oglasi unutar UIKS-a za popunu navedenih radnih mjesta, izuzev radnog mjesta za 1 izvršioca u Službi za finansijske poslove i javne nabavke-Biro za javne nabavke, koji je na pokrenut kroz proceduru javnog oglašavanja na osnovu Zakonu o državnim sužbenicima i namještenicima.

Povodom internih oglasa unutar UIKS-a, za popunu radnog mjesta u Odsjeku za tretman u Zatvoru za duge kazne- 1 izvršilac, bilo je prijavljenih kandidata ali do popune nije došlo, jer je povodom žalbe kandidata poništena Odluka UIKS-a i predmet vraćen na ponovno odlučivanje, dok za 26 izvršilaca nije bilo prijavljenih kandidata.

Kroz proceduru javnog oglašavanja za popunu upražnjenih radnih mjesta u 2022.godini, za 27 izvršilaca, izuzev radnog mjesta za 1 izvršioca u Odsjeku za tretman u Zatvoru za duge kazne, tokom godine u UIKS-a postupak zapošljavanja je realizovan za 24 izvršioca i to za:

- zatvorski policajac-14 izvršilaca u Odsjeku obezbjeđenja u svim zatvorima u UIKS-a,
- zatvorski viši medicinski tehničar-2 izvršioca u Sektoru za zdravstvenu zaštitu,
- zatvorski načelnik za zdravstvenu zaštitu-1 izvršilac u Sektoru za zdravstvenu zaštitu,
- zatvorski instruktor za rad I-5 izvršilaca u Sektoru za stručnu obuku i rad zatvorenika,
- zatvorski instruktor za rad I-1 izvršilac, mjesto rada Zatvor Bijelo Polje u Sektoru za stručnu obuku i rad zatvorenika,
- viši savjetnik III-1 izvršilac u u Službi za finansijske poslove i javne nabavke-Biro za javne nabavke

Na oglasu za 1 izvršilaca-viši medicinski tehničar u Sektoru za zdravstvenu zaštitu nije bilo prijavljenih kandidata, dok za 2 izvršioca- zatvorski policajac od čega 1 izvršilac u Zatvoru za duge kazne i 1 u Istražnom zatvoru Podgorica nije izvršen izbor usled nedovoljnog broja kandidata na Listi za izbor kandidata.

Početak novembra 2022.godine Uprava za ljudske resurse objavila je javni oglas za potrebe UIKS-a za popunu radnih mjesta za 2 izvršioca- zatvorski policajac od čega 1 izvršilac u Zatvoru za duge kazne i 1 u Istražnom zatvoru Podgorica koja po prethodnom oglasu nijesu popunjena zbog nedovoljnog broja kandidata na Listi za izbor kandidata. Povodom ovog oglasa donijete su Odluke o izboru kandidata i dostavljeni Upravi za ljudske resurse, a prijem istih u radni odnos se očekuje u narednoj godini.

Dakle, može se konstatovati da je u izvještajnoj godini broj izvršilaca primljenih na neodređeno vrijeme u UIKS-a iznosio 24.

U 2022. godini u UIKS-a je smanjen broj zaposlenih za 53 izvršilaca i to po osnovu:

- prestanak radnog odnosa na lični zahtjev radi ostvarivanja prava na penziju-46 (Zakon o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti),
- otkaz službenika - 4,
- prestanak radnog odnosa po sili zakona - 1
- utvrđen potpuni gubitak radne sposobnosti - 1,
- smrt- 1,

Dakle, može se konstatovati tendencija odliva kadrova koju je u izvještajnoj godini prvenstveno rezultirala izmjena zakonskih rješenja za zatvorsko osoblje u kontekstu ostvarivanja prava na penziju po povoljnijim uslovima od onih koji to predviđa opšti propis o penzijsko invalidskom osiguranju.

Ovaj razlog sa jedne strane predstavlja jedan vrlo značajan napredak za zatvorsko osoblje kao i sistem u cjelini, što sa druge strane iziskuje posebnu analizu, i obavezuje na aktivnosti da se u saradnji sa nadležnim institucijama sistema preduzmu mjere za prijem novog kvalifikovanog i kompetentnog kadra za rad u zatvorskom sistemu.

U 2022.godini pokrenuto je 10 disciplinskih postupaka protiv 13 službenika UIKS-a zbog teže povrede službene dužnosti. Okončano je 5 postupaka protiv 6 službenika, dok je 5 postupaka protiv 7 službenika u toku. U 2 postupka protiv 3 službenika postupak je obustavljen, u 3 postupka protiv 3 službenika izrečena je disciplinska mjera-novčana kazna, a ostalih 5 postupaka protiv 7 službenika je u toku.

Takođe, ističemo da je u okviru programa Vlade Crne Gore za 2022.godinu, kojim je propisano stručno osposobljavanje lica sa visokim obrazovanjem, u periodu od 15.01.2022.godine do 15.10.2022.godine, 5 korisnika stručnog osposobljavanja uspješno je obavilo stručno osposobljavanje u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija.

VI 7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki Uprave za izvršenje krivičnih sankcija u 2022. godini iznosio je **1.810.782.66€ (procijenjena vrijednost javne nabavke roba iznosila je 1.571.729.57 sa uračunatim pdv-om, a procijenjena vrijednost usluga 207.964.41 eura sa pdv-om, procijenjena vrijednost radova 10.000 sa uračunatim pdv-om).**

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je na osnovu Zakona o javnim nabavkama sprovela je 19 otvorenih postupaka, 22 postupaka jednostavne nabavke, kao i 136 postupka putem predračuna/profakture (jednostavne nabavke ispod 5.000,00 eura).

Realizacija Plana javnih nabavki za 2022. godinu je iznosila **100%. (postupci iz plana javnih nabavki su raspisani).**

U toku 2022. godine nije izjavljena nijedna žalba Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javnih nabavki. U toku 2022 godine izvršen je inspekcijski nadzor za postupak održavanje agregata po partijama, a nakon inspekcijskog nadzora nastavljen postupak i zaključen ugovor.

VII PRIJEDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE STANJA

Jačanje segmenta bezbjednosti

- Proširiti novi sistem video nadzora i poboljšati postojeći;
- Nabavka tehničke opreme i naoružanja (ručni metal detektori, ručne radio veze, naoružanje, službene palice i dr.);
- Zamjena i postavljanje nove zaštitne sitne mreže iznad određenih djelova zatvora;
- Izgradnja bedema oko pojedinih djelova spoljašnje ograde UIKS-a i postavljanje zaštitne žičane ograde oko paviljona u zatvorenom dijelu ZDK;
- Izvršiti nabavku „gumenog štita“ za metal detektor vrata
- Unapređenje saradnje sa UP, ANB, Ministarstvom odbrane i drugim institucijama;

Infrastrukturno unapređenje

- Preduzimanje aktivnosti koje se odnose na stvaranje uslova za početak izgradnje 4 objekta u kompleksu UIKS-a (Specijalna zdravstvena ustanova, Prijavnica, Multifunkcionalni objekat i Otvoreni zatvor);
- Rekonstrukcija i adaptacija dotrajalih krovnih površina na pojedinim djelovima organizacionih jedinica UIKS-a (sala Sektora za obuku kadrova, Centralni magacin UIKS-a i Odjeljenje za žene ZDK);
- Rekonstrukcija i adaptacija prostorija u kojima su smještene i koja koriste lica lišena slobode;
- Adaptacija i renoviranje prostorija koje u toku radnog angažovanja koriste službenici UIKS-a;
- Proširiti mrežnu infrastrukturu UIKS-a;

Unapređenje, nabavka i servisiranje opreme UIKS-a

- Servisiranje već postojećeg sistema za grijanje UIKS-a;
- Uvođenje programa PRIS za potrebe Odsjeka za tretman zatvora Bijelo Polje;
- Uvođenje elektronskog programa za praćenje depozita lica lišenih slobode;
- Migracija sistema telefonskih govornica na IP sistem;
- Radovi na LAN mreži i kreiranje redudanse;
- Izvršiti nabavku službenih vozila;

Kadrovsko unapređenje

- U skladu sa sistematizacijom povećati broj zaposlenih (izvršilaca) u UKS-u (zatvorski policajci, instruktori za rad, medicinsko osoblje i realizatori tretmana);
- Povećati broj obuka zaposlenih službenika;

v.d. DIREKTORA

Rade Vojvodić